

NAŠA LUČ

oktober 2003, letnik 52, številka 8

MESEČNIK ZA SLOVENCE PO SVETU

NAŠA LUČ

Glasilo Zveze slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev v Evropi za verska, kulturna in narodna vprašanja

Moja domovina je Slovenija, moj dom je Cerkev	2
Vsak ima svoj prav	7
Kristus – upanje Evrope	8
Ličkanje koruze	9
Ciril Turk, zlatomašnik	10
Boj z nestrpnostjo	11
Jutri slovenskih katoličanov	12
Slovenija moja dežela	14
Iz življenja naših župnij	16
Leto brez sonca	36
Lučkin kotiček	41
Malo za šalo	42
Oglasi	43

Prva str. ovitka: M. Smerke: Rožnovenska Mati Božja

Druga str. ovitka: A. Veber: Hvaljen bodi Bog

Tretja str. ovitka: Z. Podvinski: Marijin oltar v Pišecah

Četrta str. ovitka: P. Pokorn: Ptuj

Poletje se nagiba v jesen, neznosna vročina in dolge kolone na avtocestah tonejo v pozabo. V ospredju so spet delo, šola, nedeljska slovenska maša in prijateljska srečanja po njih. Nekatero novice, ki prihajajo od doma, so takšne, da človek res ne ve, kaj naj si misli. Mednje sodijo tudi zadnji primeri verske nestrpnosti in vandalizma na račun vere in Cerkev, ki mečejo čudno luč na slovensko državo, njeno politiko in kulturo. Kaj se je dogodilo? Neka kulturniška skupina je s prevaro prišla do ključa cerkve na Kumu in se v njej nekaj ur obnašala, kot da bi bila v gostilni. V Portorožu so pobalini s satanističnimi simboli popacali nov Marijin kip. V Kopru je na predvečer največjega Marijinega praznika skupina huliganov pod vodstvom občinskega svetnika v zvoniku stolnice onespobila zvonove. Slovenska televizija je to početje snemala in brez vsake distance o dogodku še isti večer poročala v osrednjem dnevniku.

Komisija Pravičnost in mir pri slovenski škofovski konferenci je javnosti posredovala odprto pismo, s katerim se je obrnila na predsednika države, predsednika vlade, ministra za šolstvo, varuha človekovih pravic in na vodstvo slovenske televizije. Vprašala jih je, kaj so in kaj bodo storili, da se v slovenski družbi preneha verska nestrpnost in žalitve vernih ljudi.

Predsednik republike na odprto pismo še ni odgovoril. Predsednik vlade se v svojem pojasnilu izmika odgovoru. Solski minister je sklical tiskovno konferenco in na njej zagovarjal šolsko zakonodajo, ki prepoveduje verski pouk v šoli. Varuh človekovih pravic je, namesto da bi obsodil navedene primere verske nestrpnosti, Cerkev in njene predstavnike obtožil nestrpnosti do drugih. Vodstvo slovenske televizije zaenkrat še molči in ničesar ne naredi.

Kaj kljub vsemu lahko naredimo, da bi se stvari obrnile na bolje? Predvsem ne smemo molčati, kot smo bili vajeni doslej. Povsod odločno zahtevamo spoštovanje človekovih pravic, verskega prepričanja in svobodnega izpovedovanja vere. O kršitvah človekovih pravic na Slovenskem je potrebno obveščati tudi mednarodno javnost in pristojne ustanove. Zelo koristna so tudi pisma podpore ali zavrnitve. In še bi lahko naštevali.

Poleg demokratičnih oblik vplivanja na javno življenje imamo verni ljudje še eno možnost. Mislim na molitev. Molitev je tista duhovna sila, ki spreminja človeška srca. Prosimo Boga, da bi iz medčloveških odnosov v našem narodu odpravil vse oblike nestrpnosti in izključevanja, da bi se med nami razcvetelo medsebojno razumevanje, prijazno prenašanje drug drugega in spoštovanje različnosti.

Janez Gril

Moja domovina je Slovenija, moj dom je Cerkev

Pogovor z nadškofom dr. Ivanom Jurkovičem, apostolskim nuncijem v Belorusiji.

Nadškof dr. Ivan Jurkovič je vatikanski diplomat, ki je že nekaj let nuncij, veleposlanik Svetega sedeža v Minsku, v Belorusiji. Izhaja s Kočevskega, kjer je preživel svoje otroštvo. Po diplomu na teološki fakulteti v Ljubljani in posvečenju v duhovnika je nadaljeval študije na Diplomatski akademiji Svetega sedeža. Od leta 1984 je služboval v raznih deželah sveta, skoraj po vseh kontinentih. Tako lahko tudi njega prištevamo k skupini pomembnih Slovencev, ki delujejo po svetu. Zaradi svojega dela in stikov, ki jih ima po svoji službeni dolžnosti, pozna tudi stanje slovenskih izseljencev. Sedaj, ko deluje v Evropi, se z veseljem udeležuje tudi nekaterih naših srečanj. Tako je bralcem Naše luči znano, da je letos vodil tradicionalno slovensko romanje v Vadsteni. Med njegovim obiskom v Münchnu, kjer se je udeležil konference o vprašanju migracij v Evropi, ki ga je organizirala ustanova nemške škofovske konference »Renovabis«, smo ineli z njim naslednji pogovor.

Gospod nuncij, kako ste se odločili in prišli do diplomatskega poklica v Cerkvi?

Kot si lahko mislite, so mi mnogi postavili to vprašanje še takrat, ko sem bil na šolanju v Rimu. Največkrat se je to zgodilo zato, ker je bilo v tistih časih to tako neobičajna pot, saj sem bil po dolgem času edini Slovenec na cerkveni diplomatski akademiji. Pravzaprav je bil pred mano v diplomatski službi Svetega sedeža samo en Slovenec, to je msgr. Jožef Žabkar, ki je v sedemdesetih letih končal svoje delovanje kot apostolski nuncij v Skandinaviji.

V starih časih so kandidate za službo Svetemu sedežu izbirali samo med rimskimi študenti, pretežno med Italijani. Pozneje, posebno v času papeževanja Pavla VI., pa so začeli iskati študente tudi na druge načine. Najbolj so bili pozorni na število duhovniških

posvečenj v različnih škofijah. Tako mi je tedanji ljubljanski nadškof dr. Šuštar tudi ponudil možnost, da si izberem to pot. Pustil me je popolnoma svobodnega. Vzel sem si dva tedna za premislek in potem sem se odločil. Kot sem pozneje v letih službovanja ponovno razmišljal o tej svoji izbiri, mi je bil v veliko oporo prav pogovor z nadškofom Šuštarjem, ki mi je bil nekako garancija tega, da nisem izgubil povezanosti s škofijo. Za to sem mu še vedno iskreno hvaležen.

Danes so stvari precej drugačne. Mnogi škofje se sami zavedajo, da je potrebno skrbeti tudi za to, da bo imel Sveti sedež dovolj osebja za opravljanje svojega poslanstva. Na poseben način je na to pozoren tudi sedanji ljubljanski nadškof dr. Franc Rode.

Sicer pa cerkvena diplomacija, vsaj tako se mi osebno zdi, za posvečene ljudi, za duhovnika pravzaprav ne more biti »poklic«. Po mojem mnenju je bolj primerno, če o njem govorimo kot o posebnem delu ali služenju, ki ga v sedanjih razmerah Cerkev zaupa primernim duhovnikom. Tako ostaja zame poklic samo eden, to je posvečenje samega sebe Bogu v duhovništvu.

Priprava za diplomata Svetega sedeža poteka v Rimu. Kakšen študij je potreben?

Priprava na službo pri Svetem sedežu se navadno odvija nekako na dveh tirih. Treba je namreč narediti doktorat na eni izmed rimskih univerz, navadno iz

cerkvenega prava. Istočasno pa je treba diplomirati na Cerkvni diplomatski akademiji.

Študij diplomacije dopolnjuje univerzitetno izobrazbo z bolj specifičnim znanjem o cerkveni diplomaciji, o njeni zgodovini, o diplomatskem stilu Svetega sedeža, o nekaterih vprašanih diplomatskega protokola, pa seveda tudi o mednarodnem pravu, o mednarodnih organizacijah in podobno. Vsega skupaj je kakih deset snovi. Končni izpit pa je le eden. To je zadnja preizkušnja na štiriletni poti. Po njej je treba opraviti še zdravniške preglede in začeti s pripravo na prvo službeno dolžnost, ki je navadno nekje daleč po svetu.

Ljudje pogosto ne razlikujejo med vlogo Svetega sedeža in funkcijo vatikanske države. Pojasnite nam to.

Cerkev je institucija, ki je božjega izvora, vendar potopljena v zgodovino. Med dejstvi, ki so posebej značilni za katoliško Cerkev, posebno latinsko, je bila tudi ustanovitev in pozneje razširitev papeške države, ki je obstajala mnogo stoletij, prav do ustanovitve Italije, leta 1870. Ta zunanja okoliščina je dala papeštvu popolno svobodo pri vodstvu Cerkve. Seveda pa je storila tudi to, da rimski škof ni bil samo najvišja cerkvena avtoriteta, ampak tudi suveren, ki je imel svojo ozemlje, prebivalstvo, upravo. Po ustanovitvi Italije je bila papeška država ukinjena. Potrebno je bilo več kot pol stoletja, da se je potem uredilo vprašanje, kako zagotoviti Cerkvni tisto neodvisnost, ki je potrebna za njeno odrešilno poslanstvo. Leta 1929 je bil s podpisom tako imenovanih lateranskih dogovorov dosežen med italijansko državo in Svetim sedežem sporazum, s katerim je nastala vatikanska država. V skladu z mednarodnim pravom tistega časa se je papeštvu zagotovilo vse, kar je potrebno za neodvisno delovanje države: suverenost, ozemlje, prebivalstvo, komunikacije, itd.

Vse to je bilo storjeno samo z enim namenom, da bi zagotovili papežu popolno svobodo pri opravljanju njegovih dolžnosti vrhovnega poglavarja katoliške Cerkve. Čeprav je ta rešitev povzročila, in še vedno povzroča, najrazličnejše reakcije, se lahko smatra, da je bila resnično previdnostna. Kmalu se je pokazalo, kako daljnoviden je bil ta korak, saj je Vatikan lahko ostal svoboden ne samo v odnosu do vse bolj represivnega italijanskega fašizma, ampak tudi v času nacistične okupacije Italije. Dolga leta je bil vatikanski dnevnik L'Osservatore Romano edina neodvisna publikacija v Italiji, ki je lahko objektivno pisala o dogodkih doma in po svetu. Krhke vatikanske državne meje je dosledno spoštovala tudi nemška okupacija. Tako

lahko rečemo, da je bila ustanovitev vatikanske države tudi v prid vse Evrope tako v nevihti druge svetovne vojne kot v dolgem obdobju napetosti, ki je žalostno sledilo strahotam vojaškega upoštevanja našega kontinenta.

Kot sem že omenil, je ta zunanji vidni okvir, tj. država Vatikan, samo opora duhovnemu poslanstvu papeštva. Podobno lahko rečemo tudi o tako imenovani »vatikanski diplomaciji«. Tudi njen obstoj je upravičen samo s tem duhovnim, cerkvenim poslanstvom papeštva. Nuncij je zato »cerkveni veleposlanik«, ki opravlja svojo službo v imenu Svetega sedeža, tj. centralnega organa upravljanja katoliške Cerkve. Le redko se zgodi, da zastopa tudi interese države Vatikan, na primer pri mednarodnih pogajanjih, ki zadevajo nekatere vidike njenega delovanja (pošta, komunikacije, mednarodni dogovori o varnosti, energiji, trgovini in drugo).

Po kanoničnem pravu predstavlja krajevne Cerkve pred civilnimi oblastmi le Sveti sedež. To funkcijo opravlja preko apostolskih nuncijs, ki so seveda stalno povezani tudi s krajevnim episkopatom. V tem je bistvo delovanja »vatikanske diplomacije«, torej zagotavljanje krajevnim Cerkvam ne samo stalno povezanost s svetim očetom in Svetim sedežem, ampak jo tudi

Nadžkof Jurkovič je navdušen kolesar.

V gosteh pri dr. Janezu Zdešarju in gospodinji Gabrijeli

predstavljati, ko gre za sprejemanje nekaterih pomembnih odločitev. Tipičen primer tega je npr. sklepanje dogovorov med Svetim sedežem in posameznimi državami.

Torej bi na kratko lahko povzeli, da je povezava med Svetim sedežem in Vatikanom le funkcionalna.

Seveda pa se delovanje Svetega sedeža in vatikanske diplomacije ne omejuje samo na cerkveno področje. Kot je dobro znano, sodeluje praktično pri vseh pobudah, ki zadevajo mednarodni red. Posebno je pozorna na vprašanja, ki zadevajo človeka kot takega, njegov socialni in pravni položaj v družbi. Čeprav tudi v teh dogodkih zastopa vrednote, ki so povezane z božjim izročilom, ostaja ta njen prispevek spoštovan skoraj brez izjeme od vseh udeležencev. Na prav poseben način je mogoče to trditi v času pontifikata sedanjega papeža.

Ali je Cerkvi potrebna lastna država? Zakaj je druge Cerkve nimajo?

Kot sem pravkar rekel, je država Vatikan sad zgodovine in velike vloge, ki jo je v njej odigralo papeštvo. Katoliška Cerkev, ki je vedno ohranila dimenzijo univerzalnosti, je uspela ohraniti tudi zunanje garancije za svobodno delovanje rimskega škofa, vesoljnega pastirja katoličanov. Druge Cerkve te dimenzije ali sploh nimajo ali pa je ne smatrajo za tako osrednjo pri svojem delovanju. Poglejte npr. pravoslavje: vse vzhodne Cerkve so prav tako »vesoljne«, »katoliške« kot naša, pa je vendar njihovo delovanje v glavnem omejeno na določen narod ali pa na skupino narodov. Gre za druge tradicije, popolnoma legitime, ki včasih segajo nazaj skoraj v apostolsko dobo. Vendar pa nimajo tega univerzalnega elana, ki je bil vedno tipično katoliški. Tudi nekatere protestantske

tradicije so odprte do vseh narodov, vendar pa ostajajo razdeljene in osamljene.

Službena mesta diplomatov določa torej državno tajništvo Svetega sedeža. Kje ste opravljali svoj poklic doslej?

Imenovanja, po izrecnem naročilu svetega očeta in v njegovem imenu, pripravlja in sporoča navadno kardinal državni tajnik skupaj s svojimi sodelavci. Prvzaprav so ravno te prestavitve na nova delovna mesta tisti trenutki, ki razmejujejo in usmerjajo življenjsko pot vseh nas, ki smo v službi Svetega sedeža. Sam sem začel na Daljnem vzhodu v Južni Koreji, kjer sem ostal v obdobju 1984–1988. Vse je bilo zame tako novo in zanimivo. Dobro se še spominjam, da tam nisem nikoli srečal nobenega Slovenca. Jugoslavija ni imela diplomatskih stikov z Južno Korejo, ki se je smatrala za tipično protikomunistično državo. Kljub temu pa mi je uspelo povabiti k sebi na poročno potovanje brata in svakinjo. Veliko težav je bilo, da sta dobila vizum in vsa procedura, skozi katero sta morala tedaj iti, se danes zdi skoraj smešna.

Po Koreji sem bil najprej imenovan za tajnika v Ugando. Po nekaj dnevih pa je bilo to imenovanje preklicano in v Seulu sem ostal skoraj še eno leto. Počakati sem moral na novega nuncija, Indijca. Ime mu je bilo Ivan Dias. Tako sva bila skupaj edina dva Ivana vse vatikanske diplomacije. Gospod Dias je znal 15 jezikov in vse skoraj neverjetno dobro. Pred nekaj leti je postal nadškof Bombaya in kardinal.

Drugo delovno mesto je bila Kolumbija, dežela, ki se nahaja na skoraj nasprotnem koncu zemeljske oble. Časovna razlika med Korejo in Kolumbijo se mi zdi, da je 9 ur. V to novo okolje sem prišel z živimi spomini na prejšnje delovno mesto, na skoraj eksplozivno dinamičnost, ki je tedaj vladala v vzhodni Aziji. Ni bilo lahko vse to nekako odmisli in se privaditi na popolnoma nov svet in drugačno okolje. Po kakem letu sem se pa vendar popolnoma vživel v novo okolje in spomini na prejšnje delovno mesto so začeli kmalu toniti v preteklost. Ta proces prilagoditve je mogoče eden najtrših orehov naše službe. Na nek način se mora človek sprijazniti s tem, da je njegovo delo služba poslanstvu Cerkve, kateremu je treba podrediti vse. Vendar je treba to dejstvo sprejeti in živeti svoje življenje v vsej polnosti: učiti se novih jezikov in navad, sklepati nova prijateljstva, vendar tako, kot da bodo obstajala za vedno. To je bolj blizu tisti dokončni viziji Cerkve. S človeške strani pa to zahteva veliko notranje trdnosti, poguma in jasnovidnega optimizma.

Po več kot štirih letih dela v Južni Ameriki sem dobil dekret o prestavitvi v Moskvo, kjer smo šele odpirali naše diplomatsko predstavništvo. Tudi tukaj sem preživel štiri leta, v marsičem težka, vendar pa mislim, da zelo pomembna za vso mojo nadaljnjo življenjsko pot. Spoznal sem nekatere značilnosti slovanskega vzhoda, pravoslavje, se naučil ruščine, predvsem pa sem v marsičem spremenil svoj pogled na našo celino in na zahodno Evropo.

Sledila je prestavitve v Rim. Na državnem tajništvu sem delal v letih 1992–1996. Začel sem z vprašanji, ki so zadevala nekatere sredozemske države (Grčija, Turčija, Ciper). Po nekaj mesecih pa sem postal odgovorni za oddelek Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE). K temu so dodali še skrb za baltiške države, s katerimi so se takrat pripravljali sporazumi med Cerkvijo in državo. Neposredno sem sodeloval pri sklepanju petih takih dogovorov (tri z Litvo, enega z Latvijo in enega z Estonijo). Veliko novega sem se naučil v teh letih in hvaležen sem božji Previdnosti za to bogato izkušnjo. Polega tega sem imel v tem času tudi več možnosti, da sem neposredno sodeloval pri pripravah dveh papeževih obiskov v Sloveniji. Večkrat sem bil tudi doma in bil blizu svojemu bolnemu očetu. Včasih skoraj ne morem verjeti, da se je vse odvijalo tako, čisto brez mojega posredovanja, popolnoma previdnostno.

Od 2001 pa sem apostolski nuncij v Belorusiji.

Diplomat je svetovljan, ki zastopa suverenost svojega naroda in njegove interese v svetu. Kako je to pri vatikanskem predstavništvu?

Če bi lahko govorili o kakih interesih, potem bi morali reči, da diplomacija Svetega sedeža brani suverenost duhovnega področja človeškega življenja in s tem dostojanstvo vsakega človeka. To se posebno opaža tam, kjer so na oblasti avtoritativni režimi. Danes jih je, hvala Bogu, na svetu precej manj, vendar je še vedno veliko narodov, ki trpijo zaradi svoje zvestobe verskemu prepričanju in obrambi нравnih načel. Pravzaprav se to na nek način dogaja povsod, znotraj vseh družb. Katoliška Cerkev se pogumno bori proti vsem tem pritiskom in na svoj način prinaša ravnotežje v mnogih socialnih okoljih. Pri tem sodelujemo po svojih možnostih tudi vsi cerkveni diplomati.

Danes nekateri ljudje trdijo, da verujejo v Kristusa, odklanjajo pa Cerkev, ki se jim zdi prav zaradi organizacijskih struktur, kjer ni težko zaslediti človeške omejenosti in nedoslednosti, močno neverodostojna in nepotrebna.

Verjetno je v neki meri temu res tako. Vsi pričakujejo bolj vidna pričevanja o našem duhovnem prepričanju. Kot pravi sveti oče: »Od nas se ne pričakuje samo, da delamo za Cerkev, ampak da zanjo tudi trpimo.« Herojsko pričevanje je dokončno merilo, ki ima v sebi moč, da pritegne tudi druge. To velja za vse, tako za posameznike kot za institucije, tako za civilne kot duhovne ustanove. Tega se moramo vsi zavedati. Mogoče na poseben način tudi mi, diplomati, ki smo bolj izpostavljeni javnemu mnenju in ocenam.

Dobro poznate Rusijo in vzhodni del Evrope. Včasih zasledimo ocene o Stari celini v smislu: zahod si je pridobil bogastvo – vzhod pa je ohranil dušo. Je kaj resnice v tem?

Tako govorijo predvsem naši pravoslavni bratje. Ne vem, koliko je temu res tako, vendar bi lahko rekli, da ta trditev kaže na to, da se krščanski vzhod in zahod na nek način dopolnjujeta, ter nas vabi k delu za krščansko edinost.

Po drugi strani pa se mi zdi, da je včasih neprimerno delati take poenostavljene zaključke. Tako vzhod kot zahod stojita pred novimi časi in morata z novim polemom iskati odgovorov na izzive sedanjosti in voditi h globinam evanđeljskih resnic.

Predvsem se mi zdi, da ne smemo več meriti sveta samo po merilih Evrope in njene civilizacije. Pred očmi je treba imeti vedno bolj ves svet. Samo to je dokončna perspektiva katoliškega krščanstva: vsa človeška družina. Vsak provincializem, če lahko tako rečemo, izkrivlja resnico in kvarno deluje na naše osebno uresničevanje v službi Cerkvi in človeštvu.

V vzhodni Evropi daje ton veliki ruski narod. Povejte nam, kako ste ga spoznali in ga gledate vi? Kakšna je njegova duhovna podoba in pomen za Evropo?

Res je, da je ruski narod največji v Evropi. Posebno me je pri njem vedno navduševalo to, da je skupaj z drugimi slovanskimi narodi izbral krščanstvo. Čeprav je šel skozi tako tragične čase in stoji še danes pred velikimi izzivi, se nikoli ni odrekel tej zgodovinski izbiri: Kristus je v središču ruske zavesti. Kot veste, se »hvala lepa« po rusko reče »spasiba«. Ta beseda izhaja in naziva »Spas«, kar pomeni Odrešenik, Jezus. Ko enkrat poznaš to etimologijo, se skoraj ne da verjeti, da komunistični režim, ki je skoval toliko neologizmov, ni našel kakega drugega izraza za zahvaljevanje. Seveda bi bilo še bolj smešno, če bi se tega opravila sploh lotil. Obstaja še veliko drugih izrazov, ki kažejo na to globoko simbiozo med »ruskostjo« in

krščanstvom. Iz tega izvira tudi krščanska ustvarjalnost tega naroda, ki je vedno presenečala svet. Zadosti je pomisliti na to, kako bi bilo krščanstvo revnejše brez ruskih ikon, brez ruske duhovnosti in končno tudi brez pisanja Dostojevskega, Tolstoja in toliko drugih.

To je edini krščanski narod in edina omika, ki je v nekem smislu alternativna zahodnoevropski kulturi in njenemu duhovnemu izročilu. Po božji milosti živimo v časih, ki omogočajo, da danes ta dva »pola« Evrope, ti »dve krili pljuč« istega evropskega organizma, na nek način že plemenitita druga drugo. Naša sveta dolžnost je, da storimo vse, da bi se ta izmenjava nadaljevala tudi v prihodnosti.

Ta vizija je posebno pomembna na ekumenskem področju. Nekateri govorijo, da je danes ekumenizem v težkem položaju, v krizi. Ne vem, če je temu čisto tako. Toliko ljudi, tudi takih, ki nimajo čisto opredeljenega odnosa do Cerkve, je prepričanih, da je prav ekumenski dialog najbolj pomemben ne le za usodo vsega krščanstva, ampak tudi omike vseh narodov, ki izhajajo iz krščanske tradicije. Posebno mesto v tem prizadevanju zavzemajo odnosi med katoliško Cerkvijo in pravoslavjem, posebno z rusko pravoslavno Cerkvijo.

Kaj se dogaja v Belorusiji? S kakšnimi problemi se dnevno srečujejo ljudje? Kakšno je stanje katoliške Cerkve?

V Belorusiji je katoliška skupnost relativno velika. Ocenjujejo, da je katoličanov okoli 15 odstotkov, tj.

dober milijon. Katoliška vera je priznana kot tradicionalna veroizpoved z velikimi zaslugami za beloruski narod.

Na ozemlju, ki je desetkrat večje kot Slovenija, obstajajo štiri škofije, z nadškofijo Minsk-Mohilev. Mohilev je prav zanimivo mesto, ki je povezano z delovanjem jezuita Gruberja, v Ljubljani znanega po palači, kanalu in še mnogočem drugem. Med svojim nekajletnim bivanjem je pustil sledove tudi v Belorusiji, ki je tedaj spadala v Ruski imperij. Kot je znano, je deloval tudi v St. Peterburgu.

Dober del katoliškega prebivalstva je zelo tesno povezan s poljsko duhovno dediščino. Po drugi svetovni vojni so bile vzhodne poljske meje potisnjene za okoli 300 km na zahod. Nekaj let pozneje je sledilo še izseljevanje Poljakov na ozemlje, ki je bilo odvzeto Nemčiji. Vse to je povzročilo veliko trpljenja in krivic.

V času Sovjetske zveze je Belorusija veljala za »izložbeno okno« socializma. To je pomenilo tudi, da je bila prisilna ateizacija tukaj najbolj brezobzirna. Tako je tudi danes stanje v državi še vedno obremenjeno z iskanjem poti iz komunističnega labirinta.

Po osamosvojitvi je Belorusija navezala diplomatske odnose s Svetim sedežem. Res je, da je bila ena zadnjih, ki se je odločila za ta korak, vendar se je potem življenje za katoliško Cerkev začelo hitro spreminjati. Imenovani so bili škofje, odprto najprej eno in nato še drugo bogoslovno semenišče. V zadnjem desetletju je bilo posvečenih okoli 100 duhovnikov. Trenutno je bogoslovcev okoli 130. Udeležba pri sv. maši je dobra.

Med slovenskimi udeleženci kongresa Renovabis v Freisingu

Seveda ni vse rožnato. Težave so predvsem v nekaterih mestih, kjer je v povojnem času prebivalstvo tako hitro narastlo. Npr. mesto Minsk je imelo pred vojno okoli 250.000 prebivalcev, danes pa jih ima več kot dva milijona. Lahko si predstavljate, da manjka ne samo bogoslužnih objektov, ampak se čutijo potrebe na vseh področjih cerkvenega delovanja.

V tem bo seveda potrebovala oporo vseh sosed in še prav posebno zahodne Evrope. Samo tako bo beloruski narod lahko prispeval svoj delež k življenju vse celine. Tudi katoliška Cerkev se trudi za to, da bi se ta proces razvijal v duhu medsebojnega spoštovanja in sodelovanja.

In še vaša beseda našim bralcem, slovenskim ljudem v svetu.

Ker sam delim podobno življenjsko pot kot večina bralcev Naše luči, pravzaprav govorim tudi sam sebi. Na nek način opažam, da nas naš način življenja postavlja v poseben položaj. Živimo po svetu, povezali smo se z novimi ljudmi in navadno opravljamo kako posebno delo. Do vsega tega moramo najti pravičen in uravnotežen odnos.

Predvsem je to pomembno v našem odnosu do domovine, naše države, in, bolj specifično, do doma, svojih domačih.

Na nek način domovina ostane samo ena in nanjo nas vse vežejo vezi spominov, hvaležnosti in odgovornosti. Po drugi strani pa živimo v krajih, kamor nas je privedla božja Previdnost. Čeprav je prav, da smo navezani na domovino, pa moramo tudi živeti polno življenje v teh novih tako družbenih kot duhovnih okoljih.

Istočasno pa najdemo, kjer koli pač živimo, domačnost in veselje v povezanosti z življenjem Cerkve. V njej smo vsi doma: ne glede na jezikovne ovire se nam zdi, jo razlike s socialnim okoljem, v katerem živimo, v Cerkev manjše kot v vsakdanjem življenju. Na nek način smo vsi, ki živimo v tujini, pravzaprav doma šele takrat, ko smo v Cerkev.

Sebi in vsem bralcem torej želim, da bi ostali zvesti svoji domovini, jo predstavljali in bližali drugim narodom, hkrati pa vedno ustvarjali svoj »dokončni« dom v Cerkev. Ta pa je enak tako doma kot kjer koli drugje po svetu.

Hvala vam, g. nuncij, za ta pogovor. Naj vas pri delu in v življenju spremlja Gospodov blagoslov.

Pogovarjal se je Janez Pucelj

Vsak ima svoj prav

Nekoč sem se izgubil sredi Zagreba. Približal sem se nekemu križišču in zapeljal vanj ravno pri rumeni luči na semaforju, se pravi v zadnjem trenutku. Toda nekdo je o mojem početju sodil drugače. Na drugi strani križišča me je že pričakoval mož postave. Nakazal mi je, naj ustavim in se mi zmagoslavno približal: "V križišče ste zapeljali pri rdeči luči." Ni mogel zdržati, da ne bi pripomnil še to: "Mogoče je pri vas v Sloveniji drugače, toda to na Hrvaškem velja za prekršek." Nisem mu hotel ostati dolžan: "Če so me prav naučili, je to tudi v Sloveniji prekršek, toda za prehod pri rumeni luči se pri nas ne plačuje kazni." Izraz na policistovem obrazu mi ni napovedoval nič dobrega: "Jasno sem videl, da ste napravili prekršek in ne skušajte me prepričevati o nasprotnem." Odločil sem se, da mu žogico vrnem na drugačen način. Rekel sem: "Če vi tako pravite, sprejem. Saj imate policisti vedno prav." Zaradi moje predrznosti je kar vzkipeł: "Kaj pravite!?! Da imamo mi vedno prav! To ni res!" V hipu se je zavedel, da je začel podirati lastno avtoriteto. Nekoliko se je pomiril in se s kratko pridigo skušal izvleči iz lastne pasti: "Tudi policisti se motimo. Motiti se je človeško. Toda vi ste grešili proti prometnim predpisom in jaz sem vas videl." Nisem več ugovarjal. Sprejel sem naloženo pokoro za "greh", o katerem še danes močno dvomim. Toda z nadvse simbolično kaznijo mi je policist pokazal, da se postava sicer lahko moti, a mora kljub vsemu prejeti svoje zadoščenje.

V vsakem prepiru o tem, kdo ima v neki stvari prav, imajo največjo težo tista stališča, ki so najbolj tehtna ali pa tista, v katera verjame večina. Neredko pa ima zadnjo besedo kar oblast in žal ne resnica.

Verjetno pri tehtanju različnih mnenj ni tako pomembno, kdo bo imel v nekem trenutku prav. Najbolj važno je, da zaradi tega ni kdo prizadet in onemogočen, da bi dokazano resnico tudi sam kdaj sprejel za svojo.

Apostol Pavel je pisal Korinčanom (1 Kor 3,2): "Mleka sem vam dal piti, ne jedi, saj je še niste zmogli." Prepričal sem se, da so današnji ljudje tako v pogovorih o vsakdanjih stvareh kot tudi v zanje težjih verskih vprašanjih za "mleko" vedno dovolj dozretni, če jim ga že v začetku ne skisamo zaradi svoje nepopustljivosti. Bog pa dodaja tisto, kar našemu oznanjevanju manjka in jih s svojo milostjo vodi k želji po pravi hrani.

David Taljat

Kristus - upanje Evrope

Z velikimi pričakovanji se katoliški verniki osmih srednjeevropskih držav – Poljske, Češke, Slovaške, Avstrije, Madžarske, Hrvaške, Bosne in Hercegovine ter Slovenije – pripravljamo na Srednjeevropski katoliški shod, ki bo imel svoj vrhunec 22. maja 2004 z romanjem narodov v Marijinem svetišču Mariazell na avstrijskem Štajerskem.

Kristus, upanje Evrope! To je obetavno geslo shoda še posebej zaradi širitve Evropske unije, kamor bo ob slovesnem sklepu shoda že priključenih pet omenjenih držav, tudi Slovenija. Evropa ima nedvomno krščanske korenine. To rad poudarja papež Janez Pavel II. Debate o vnosu te trditve v evropsko zakonodajo pa so pokazale, kako se sedanje politično vodstvo Evropske unije brani take trditve. Cerkve taka drža ne sme in ne more preveč prizadeti. Ni to znamenje že poganizirane Evrope? Ali bo Evropska unija z že dolgo trajajočim demokratičnim izročilom v osrednjih evropskih državah do Cerkve bolj naklonjena, kot so bili različni drugi politični in družbeni sistemi?

Zagotovo ne! V tem si ne smemo delati iluzij. Tudi v omenjenih srednjeevropskih državah bo verjetno prišlo le do bolj urejenega statusa Cerkve. Temeljnega odnosa med kristjani in družbo, v kateri živijo, pa to zagotovo ne bo spremenilo. Škoda bi bilo, da bi obetavno geslo shoda »Kristus - upanje Evrope« mešali s političnimi in socialnimi pričakovanji nove, sicer posrečene in našemu času primerne politične tvorbe - Evropske unije.

Kristus je za nas kristjane zares največje upanje Evrope. Istočasno je in ostane znamenje, kateremu se bo nasprotovalo. Sveto pismo se v tem ne moti! Na tem svetu smo namreč »zdoma«, kot lepo pravi apostol Pavel: »Zato smo vedno pogumni, čeprav vemo, da smo zdo-

ma in daleč od Gospoda, dokler smo doma v tem telesu, saj v veri hodimo in ne v gledanju« (2 Kor 5,6-7). »Zdoma« bomo zagotovo tudi v Evropski uniji! Na zemlji smo »tujci in priseljenci« (Heb 11,13); hrepenimo po »boljši, nebeški domovini« (Heb 13,16).

Misel o dvojnem, zemeljskem in nebeškem državljanstvu je zgodnjekrščanska misel, ki ostaja vedno aktualna. Še posebej v naših časih. Človek je bitje zemlje a obenem božji otrok, bitje, ki pripada istočasno nebesom. Ne more biti nebes na zemlji. V Evropski uniji jih bo prav tako malo kot drugod po svetu. Ne dajmo se zapeljati praznim obljubam in upanjem. Verjemimo raje Svetemu pismu in dvatisočletni izkušnji krščanstva. Vsi sistemi, ki so hoteli ustvariti »nebesa« na zemlji, so klavrno propadli. Naj je bil to »rdeči paradiz«, o katerem je sanjal komunisten ali pa nacional-socializem z idejami tisočletnega »rajha« in izbrane arijske rase, kot tudi starejši poskusi velikega rimskega imperija z idejo »pax romana« (mir po rimsko) ali mogočni imperij Aleksandra Velikega. Pa še babilonski, asirski, egipčanski.

Prerok Daniel je v svoji preroški knjigi prikazal te državne in civilizacijske velesile, v tistem času močne in vsaj tako uspešne, kot je danes Amerika in njen vprašljivi projekt »pax americana« (mir po ameriško) in kot konec koncev hoče biti tudi Evropa, kot pošasti, ki prihajajo iz morja in s svojo požrešnostjo grozijo ljudem in celotnemu stvarstvu. Mir ne prihaja, tako prerok, ne iz zemlje ne iz morja, ampak po znamenju, ki prihaja iz nebes: Sin človekov na oblakih neba, v božji slavi, obdan z množico angelov in nebeških bitij.

Človeku in njegovi zgodovini daje značaj človečnosti le Sin človekov, Božji Sin! To je naše upanje. Upanje nas kristjanov tako v Evropi kot v Aziji, Afriki, v obeh Amerikah, v Avstraliji, v Oceaniji. Na vseh kontinentih ga bomo živeli z močjo Duha, ki nam ga je zapustil Jezus Kristus. Živeti ga bomo morali v stalnem boju s strukturami zla, ki jih ne bo manjkalo tudi v Evropski uniji. Ne pozabimo: tudi v Evropi bomo kot kristjani »zdoma«, na poti kot »tujci in priseljenci«, na poti v našo pravo domovino, ki je le v nebesih, pri Gospodu.

Zvone Štrubelj

Ličkanje koruze

Koruzna je v Evropo prišla iz Južne Amerike pred približno štiristo leti, iz Furlanije se je nato pred tristo leti razširila na Goriško. Verjetno so jo Furlani, ki so hodili kuhat oglje po Notranjski, prinesli do Blok, od tam pa ni več daleč do Ribnice, kjer koruzo omenja že Valvasor.

Verjetno je od Furlanov tudi staro ime »fermentin«, ki so ga do nedavnega poznali na Blokah in v Ribniški dolini. Na Gorenjskem in Koroškem pravijo koruzi sirk, marsikje tudi turščica. V devetnajstem stoletju je bila koruzna znana že po vsej Sloveniji. Zanimivo je, da koruzna dobro uspeva tudi tam, kjer sicer pšenica slabo obrodi, čeprav je občutljiva na pozebo.

Ko je koruzna zrela, polomijo ponekod samo storže, ponekod pa jo požanjejo in polomijo storže šele doma, slamo pa dajo v kozolec, da se posuši in jo potem režejo med seno za krmo. Na podu v skednju, v hladnejših krajih pa kar v »hiši« naredijo velik kup koruznih storžev. Na ličkanje se povabi sosede na poseben način: ne prosi se, ampak se enostavno pove: »Drevi k nam na ličkanje« (na Štajerskem pravijo »kožuhanje«). Ličkarji sedijo na nizkih stolah – pručkah, tudi stol za molžo pride prav. Strok se sleče tako, da se liste potegne od konca proti peclju in se večino listov s stroka potrga, pusti se le dva ali tri najlepše za vezanje. Tako pripravljen strok se vrže gospodarju, ki jih veže po dva skupaj, včasih pa tudi tri ali štiri, če se hoče postaviti s svojo spretnostjo. Tako zvezane kasneje gospodar ovija okrog grčave prekle ali bodeče žice, ki visijo na kozolcu. Tako se koruzna suši v kitah do zime, ko je dovolj suha, da gre ob zakurjeni peči rada od storža.

Ličkanje je bilo vedno prijetno opravilo, saj je zbrana vesela družba in delo ni težko. Zato je dovolj priložnosti za zanimiva pripovedovanja, petje in tudi nagajivosti. Pojejo vse po vrsti, od narodnih do pobožnih ali žalostnih. Največje in najbolj vesele družbe se pri ličkanju zbirajo na Štajerskem. Ko se že nabere nekaj mehkega ličkanja, se prvi začnejo po njem valjati otroci, iz koruznih laskov pa si delajo

mustače ali lasulje. Ko otroci odidejo spat, pa fantje komaj čakajo, da bi ponagajali dekletom s snetljivim storžem. Kdor ga najde, ga neopazno prihrani pod stolom, ko pa se ponudi priložnost, na hitro z njim potegne dekletu pod nosom, da ji nariše črne mustače. Ta mu seveda ne ostane dolžna, skoči v njega in ga prevrne v ličkanje. Če je mladine več, se začne splošno prerivanje in metanje v kup ličkanja. Na Štajerskem to imenujejo »phanje«. Ko kateri fant potegne dekletu v kup ličkanja, ima kmalu pomagače, ki ji natlačijo ličkanje za rokave in za pas in jo potem dražijo, da je debela kot pšenična razstava na njivi. Ta se seveda brani in cvili, drugi pa se krohotajo.

Kdor naleti na posebno lep rdeč štok, lahko za nekaj časa preneha z ličkanjem in se pred drugimi hvali. Pravijo, da rdeč štok prinaša srečo. Nasprotno pa je, če dekletu dobi prazen storž. Potem jo dražijo, da je dobila vdovca. Tudi za tistega, ki veže štoke skupaj, velja nekaj praznoverja. Če bi na koncu po nepazljivosti ostal samo en štok brez para, bi to pomenilo, da bo tisto leto pri hiši smrt. Če veže fant, ki še ni poročen, mora paziti, da veže vedno v ravnotežju: boljše in večje skupaj, manjše pa skupaj. To je sicer potrebno zaradi ravnotežja pozneje, ko se obeša na kito, toda praznoverje pravi, da se bo slabo oženil, če ni pazljiv pri vezavi.

Iz koruzne moke se poleg polente, žgancev in močnika da speči tudi dober kruh. Ker ga je težko speči iz same koruzne moke, marsikje primešajo bele moke. V Ribniški dolini pa je znan tako imenovani »zaviti kruh«, ko je čisto koruzno testo zavito v belo testo. Gostilna v Velikih Laščah ohranja to tradicijo in ponuja tak kruh kot specialiteto.

Janez Modic

Zavit koruzni kruh

Drobno mletu koruzno moko je treba popariti, malo pregnesti in pustiti, da se napne. Potem se ga mesi kakor vsako testo. Seveda je treba tudi soliti in dodati vzhajajočega kvasa. Zamesite še nekoliko testa iz bele moke, vendar manj kot koruznega. Nato ga nekoliko razvlecite ali razvaljajte in vanj položite koruzno testo ter zavijte in malo pretlačite, da se bo belo testo zajedlo v koruzno in bo kruh bolj pisan. Potem pustite vzhajati in pecite, kot ste navajeni. Tak kruh je odličen pri klobasah ali nadrobljen v belo kavo.

Ciril Turk, zlatomašnik

Dolgoletni izseljenski duhovnik v Nemčiji, Ciril Turk, obhaja letos svoje osebno jubilejno leto – 50 let duhovništva. Pred devetimi leti je dokončal svoje delo v stuttgartski slovenski župniji, ki ji je posvetil najdaljšo dobo svojega duhovniškega delovanja. Njegov naslednik, Janez Šket, in kasneje dr. Zvone Štrubelj, nadaljujeta na temeljih njegovega življenjskega dela v živi in številni slovenski župnijski skupnosti v prestolnici dežele Baden-Wurtemberg.

Slavljenec je doma iz vasice Ratje, župnija Hinje v Suhi krajini. Rodil se je meseca maja leta 1927 in preživel svojo mladost v domačem kraju. 14-letnega otroka je zajel vihar vojne in v tistih krajih se je dokaj hitro pokazala resnična vsebina komunističnih 'osvobodilnih' idej in namenov. V teh razmerah je v njem hitro zrasel zrel pogled na razmere in tako se je znašel med tistimi, ki ob koncu vojne niso mogli pričakovati nič dobrega od nove oblasti, saj je ob podpori zaveznikov dobila neomejeno oblast nad Slovenijo v sklopu Jugoslavije. Na Koroškem je v taboriščni šoli dokončal gimnazijo. Potem se je odločil za teološke študije in bil leta 1953 v Salzburgu posvečen v duhovnika.

Nastopil je kaplanska mesta v Brandenbergu na Tirolskem, v St. Johann im Pongau in nazadnje v salzburški stolni župniji. Leta 1959 pa ga je dr. Janez Zdešar povabil k delu med slovenskimi begunci in izseljenci v nemškem Porurju. Tam je leto prej zaživela prva povojna slovenska župnija med rojaki, ki so tista leta trumoma prihajali na delo v rudnike in industrijske obrate največje industrijske cone na Nemškem. Razvoj tega področja je bil tako silovit, da so podjetja mrzlično iskala delovno silo po vseh evropskih deželah. Sedem let je župnik Ciril zbiral Slovence, gradil skupnost in izbral ljudi, ki so postali sodelavci na slovenski župniji za dolga leta naprej. Bil je dober organizator dela in skupni odgovornosti. Vendar so bili

časih hudi. Vse to delovanje je skrbno spremljala jugoslovanska udba po svojih sodelavcih in ni ostala le pri opazovanju uspehov in vedno podjetnejših načrtov slovenskega duhovnika.

Leta 1966 je g. Ciril odšel na novo delovno področje v Stuttgart. Tej skupnosti je ostal zvest celih

28 let in njegovo delo je in ostaja nepozabno med rojaki tega področja. Veliko dela bo imel, kdor bo hotel prikazati vse njegovo vsestransko in včasih velikopotezno delo. Slovensko binško srečanje je bila ena izmed njegovih zamisli, od katere si je obetal veliko letno srečanje Slovencev ne le iz Nemčije, ampak iz vse Evrope. Nekajkrat se je zbralo do tri tisoč rojakov. Našla pa je zamisel mnogovrstne manjše poganjke, tradicionalna srečanja za binško po Nemčiji pa tudi na Švedskem. Drugje so se tovrstni zbori oblikovali pod drugimi imeni in ob drugih priložnostih. Vendar je osnovna ideja ostala: rojaki naj pridejo skupaj, naj dobijo na razpolago dobro mero duhovne spodbude pri maši, naj se naučijo slovenske pesmi in besede v kulturnem programu, naj se srečajo med seboj v veselju ob domači glasbi in v medsebojnih pogovorih. Naj zraste med njimi prijateljstvo, ki bo garancija za medsebojno razumevanje in soodgovornost.

Bil je reden sodelavec naše revije in eden njenih velikih podpornikov. Dolga leta je skrbno vodil in upravljal njeno finančno strukturo. Zelo si je prizadeval za širjenje dobrega tiska med izseljenci.

Naš slavljenec danes uživa zasluženi stan upokojenca v prelepem delu Koroške ob Vrbskem jezeru, vendar se pogosto vrača med svoje farane v Stuttgart in je še vedno na razpolago za duhovno pomoč, kjerkoli je potreba.

Uredništvo naše revije gospodu Cirilu ob visokem duhovniškem jubileju izreka v imenu bralcev in rojakov, ki ga poznajo, srčno zahvalo. Naj mu dobri Bog ohrani zdravje in ga ohrani še dolgo čilega med nami.

Boj z nestrpnostjo

Človek bi pričakoval, da se bo nestrpnost do Cerkev manjšala, bolj ko se oddaljujemo od komunizma, in da bo Cerkev mogla normalno opravljati svoje poslanstvo kot enakopraven del civilne družbe. Toda temu ni tako, kot kažejo sedaj že fizični napadi na Cerkev.

prepovedane dobre reči. Posebej mladi sklepajo, da je verouk nekaj slabega, če ne sme v šolo, je iz nje izločen tako kot pretepanje in izsiljevanje šibkih sošolcev, kraja in uživanje mamil ... No, resnici na ljubo, vse to je v naših šolah, zato so že tudi po osnovnih šolah varnostniki. Ne mislim, da bi

Za časa komunizma je bilo zatiranje vere normalno. Junak si bil, če si verbalno ali fizično napadel Cerkev, njene svetinje, duhovnika ... ali pa mežnarko, zakaj pa hodi v cerkev. Katoličani smo stisnili zobe in prenašali nestrpnost, saj smo vedeli, da bo še huje, če se bomo pritoževali. Prepričani smo bili, da se bo to kričeče kršenje pravic in verske svobode končalo s koncem komunizma. Žal se to ni zgodilo!

V zadnjem času se kar vrstijo izpadi proti Cerkvi. Na Koprskem mladenič popaca Marijin kip, samozvani umetniki zažgejo strunjanski križ, mestni svétnik prepreči zvonjenje koprskih zvonov na veliki šmaren, čreda nekulturnežev spremeni cerkev na Kumu v beznico ... Proti tem in drugim dejanjem nestrpnosti protestira cerkvena Komisija Pravičnost in mir. V odprtem pismu predsedniku države in vlade, šolskemu ministru, varuhu človekovih pravic in medijem povpraša, kaj mislijo storiti, in tudi opozori na vzroke za takšno nestrpnost.

Med temi vzroki so neurejeni odnosi med državo in katoliško Cerkvijo na prvem mestu. Čeprav je država že desetletje in več svobodna, politiki niso zmogli podpisati spodobnega sporazuma s Svetim sedežem. Nek minimalni sporazum je bil res sprejet, a je že poldrugo leto, kar se je »izgubil« na Ustavnem sodišču. Nikakor ni normalno, da to sodišče tako dolgo melje nek preprost sporazum, ki samo potrjuje uveljavljene pravice. Še bolj nenavadno pa je, da tako zavlačuje z mednarodnim sporazumom. S tem daje ena najpomembnejših državnih ustanov jasno vedeti Svetemu sedežu, da ni vreden njene pozornosti. Lep odnos do države, ki nas je med prvimi priznala.

Kot drugi vzrok za nestrpnost do Cerkev navede Komisija Pravičnost in mir »prepoved verskega pouka v šoli«. V pravni državi si pač nihče ne misli, da so

se kaj bistveno izboljšalo čez noč, če bi država sprejela verouk med obvezne predmete in bi se še naprej poučeval v župniščih. Vendar pa bi to bil korak k bolj zavzetemu delu za bolj človeško kakovostno šolo, ko bi bilo med šolniki, starši in Cerkvijo več sodelovanja in naporov za bolj zdrave medčloveške odnose med šolarji. Če bi se to zgodilo, bi marsikje lahko ukinitili varnostnike, denar pa vložili v dvig kakovosti.

»Tretji vzrok za to stanje je odnos medijev do Cerkev,« pravi Komisija. Tu komentar ni potreben! In vendar je treba reči, da se je nekaj komentatorjev pozitivno odzvalo na odprto pismo Komisije, obsodilo nestrpnost in se zavzelo, da bi država zavzela drugačno stališče do Cerkev nasploh in tudi verouku dala status izbirnega predmeta.

Komisiji je hitro odgovorila vlada, ki ponavlja svoje dobre namere in ne vidi, da bi mogla kaj več storiti, kakor je. Odgovor je bil korekten, čeprav brezupen. Čisto drugače pa sta reagirala šolski minister Gaber in varuh človekovih pravic Hanžek. Oba sta prevalila krivdo za nestrpnost na Cerkev. Nekako takole razmišljata: če so ljudje nestrpni do Cerkev, je to zato, ker je ta nestrpna do njih. Ker pač obstaja, s tem marsikoga vznemirja, ob pomisli nanjo se človek razjezi, izgubi pamet in v samoobrambi Cerkev nagonsko napade. Si predstavljate, kako ne bi bilo nobene varnosti več, če bi se vas lahko lotil vsak, ki mu greste na živce zato, ker ste veliki ali mali, modrih ali rjavih oči ... samo zato, ker ste in ima po čem udariti! Kaj bi se zgodilo pri vas, v vaši državi, dragi rojaki, če bi šolski minister ali varuh človekovih pravic rekel kaj podobnega. Še isti dan bi letel! Ko bo tako tudi pri nas, bomo dosegli standarde, v katerih živite vi, Komisiji Pravičnost in mir pa ne bo treba več pisati odprtih pism.

Drago K. Ocvirk

Jutri slovenskih katoličanov (II. del)

Predavanje zgodovinarja Staneta Granda na letošnjem romanju Treh Slovenij na Sv. Višarjah

Pesimizem ni lastnost kristjana

Rešitev obstaja in zanjo imamo vzore pri številnih državah, ki so članice Evropske zveze, katere polnopravni član bo tudi naša Slovenija. Naš vzor ne morejo biti Združene države, saj imajo drugačno zgodovino. Vztrajajmo na evropski tradiciji. Predno se česarkoli lotimo, si moramo biti na jasnem, da so take hude socialne razlike, kot so pri nas, nepotrebne, da niso družbena nujnost, da niso logična posledica družbeno-ekonomske preobrazbe slovenske družbe. Družbe ne bomo spremenili s prevzemom oblasti in razrednim bojem, zato ta dva ne moreta biti ne naš cilj ne sredstvo za doseg cilja. S praktičnim krščanstvom moramo spreminjati svet. Ker so v slovenski družbi zaradi večdesetletne ne le ateistične, ampak prave protiverske vzgoje alergični na sklicevanje na Boga, krščanstvo, obojega v besedah ne gre zlorabljati. S praktičnim delom, zaradi svojega prepričanja in vere, spreminjajmo svet. Zavedajmo se, da nas ni nihče prosil, da moramo družbo reševati, ampak da to delamo zato, ker je pogoj za onostransko življenje, aktivno sožitje, ljubezen do ljudi v njihovem konkretnem položaju ter v njihovem socialnem, državljansem in mednarodnem življenju. To mora biti naše resnično prepričanje, ne taktika. Zato ne Lenin, ampak Kristus. Kristjani moramo prevzeti soodgovornost za svet kot družbo in kot naravo.

Slovenski kristjani smo kot državljani dolžni vnašati v slovensko družbo življenjski optimizem ter biti glasniki socialne pravičnosti. Ljudem je treba končno dopovedati, da smo le pred Bogom vsi enaki, morali bi biti tudi pred zakonom, sicer pa smo že od rojstva različni, tako po zunanosti kot po talentih in sposobnostih. Enakosti v družbi nikoli ni bilo niti je ne bo. Prav zato pa je potrebna družbena pravičnost. Prepričani smo namreč, da temeljni namen gospodarske dejavnosti ni kopičenje blaga in bogatenje, ampak služenje človeku in človeštvu. Pravica do zasebne lastnine ne more in ne sme biti v nasprotju s splošno na-

menjenostjo dobrin. Premožnja v katerikoli obliki so obremenjena s socialno hipoteko. Več imaš, več moraš dajati!

Delavec oziroma uslužbenec mora biti za svoje delo tako plačan (delavec ima pravico do plače, ne nagrade - nagrada je odvisna od dobre volje delodajalca, plača je njegova moralna in pravna obveza), da bo zmozel dostojno gmotno, socialno, kulturno in duhovno življenje. Ker bogataševa in reveževa družina nimata ne zaslug ne krivde za njun različni socialni položaj, ga mora država s pomočjo socialne zakonodaje izravnovati na znosne razlike. Neposredna pomoč je upravičena le v izjemnih okoliščinah, ne more pa biti stalna, ker je potem družba nesocialna. Današnje razlike v mesečnih plačah, ki so celo v državnih službah v razmerju 1:20 in več, da o "menedžerskih" niti ne govorimo, ne more opravičiti nobena družbena teorija. Človek bi razumel, da izstopa državni suveren, direktor osrednje banke, da je to ducat ljudi v državi, da so pa tisoči, in to celo v tovarnah, kjer imajo delavci zamajčene plače, kjer jih odpuščajo ali jih celo zapirajo, likvidirajo, ne, to ni mogoče v socialni državi, ampak v oligarhiji. Tu se moramo katoličani in Cerkev oglasiti, ker je človek začetnik, središče in cilj ekonomskega in družbenega življenja. Bog je ustvaril svet za vse, zato morajo biti tudi njegove dobrine dejansko dostopne vsem. Če kdo misli, da je tako razmišljanje in ravnanje nedopustno, da je to klerikalizem, pomeni to dejansko omejevanje verske svobode.

Če hočemo biti dobri katoličani in državljani, se moramo najprej stalno in temeljito izobraževati. To je temeljni pogoj za naše uspešno delovanje. Možnosti je izjemno veliko in niso povezane z omembe vrednimi stroški. Veliko si lahko pomagamo z medsebojno izposojajo knjig in druge literature. Kot državljani moramo biti korektni do demokratično izvoljenih oblasti. Širjenje laži in nepreverjenih govoric o tistih, s katerimi se ne strinjamo, ni pošteno. Tudi slabega jim ne smemo želeti.

Verjeti moramo v demokracijo in se zanjo truditi. Čeprav ima tudi ta svoje pomanjkljivosti, ni še nihče pokazal uspešnejše poti. Samoupravljanje je veliko obetalo. Ker pa je bilo že v sami osnovi napačno zastavljeno, ni upoštevalo človeka kot osebnosti, pa tudi z "demokratičnim centralizmom" je v temeljnem nasprotju, še hujše težave je imelo v razmerju z demokracijo in znanjem, je končalo na smetišču zgodovine. S tem ni rečeno, da v prihodnosti niso možne nekatere oblike soupravljanja.

Skupina Eskala iz Düsseldorfa

Naše aktivno družbeno življenje je naša dolžnost. Ne odkrivajmo sovražnikov, le tekmece. Biti moramo toliko samokritični, da vemo, kako visoko lahko sežemo. Ni dovolj hoteti, tudi znati je treba. Svoje talente lahko preverimo na številne načine, od župnije do soseske preko raznih organizacij in društev do najvišjih državnih funkcij. Prevzete obveznosti je treba spoštovati in se truditi za resnično uresničitev obljub, na podlagi katerih so nas ljudje izvolili. Ne slepimo se, da ne bo vzponu sledil padec ali vsaj odhajanje s funkcij in položajev. Nihče ni nezamenljiv.

Našega temeljnega poslanstva, to je dejavnosti na socialnem področju, ki je osrednje družbeno vprašanje, ne moremo reševati zunaj družbenih okvirov. Ker vsi ne moremo biti strankarski funkcionarji ali poslanci, so izjemno pomembna še razna druga gibanja in organizacije. Posebno bi izpostavili sindikate, ki pri nas ne morejo zaživeti. Mnogi še vedno mislijo, da je poglavitna dejavnost sindikatov poceni letovanje, cenejša o-zimnica in družabna dejavnost, namesto da bi v njem videli poglavitno sredstvo za izgradnjo socialne države. Prva skrb sindikatov so poštene plače in socialna varnost delavcev. Pri nas je največji sindikat še vedno preveč tesno zvezan z eno izmed strank in se ji mora zato v ključnih vprašanih podrežati. Prav je, da sindikat izrablja strankarsko naklonjenost za svoje cilje, ne more pa teh žrtvovati sebični strankarski politiki, še zlasti, če je ta asocialna. Piromani ne morejo biti v gasilskih vrstah, čeprav jih te privlačijo. Čeprav je tudi sindikalno gibanje marsikje v krizi, je to predvsem zato, ker so delavci pozabili, da je v slogi moč in so se

puštili izigrati. Obžalovati moramo, da so marsikje v Evropi proti sindikatom najbolj nastrojene prav "desne" vlade.

Slovenci imamo v socialnem delovanju in socialnih bojih zelo slavno in staro tradicijo. Spomnimo se samo dr. Janeza Evangelista Kreka, ki je reševal slovenske kmečke množice pred uničenjem, s katerim jim je grozil liberalni kapitalizem. Še danes se avstrijski zgodovinarji čudijo, kako je bilo mogoče, da so bili v neslovenskih deželah delavci socialisti, predelavci pa "krščanski", medtem ko so bili pri Slovencih prav delavci izrazito krščanski, predelavci in mojstri pa socialisti. Seveda pa opredelitve, ki slonijo na socialnem, ne ideološkem pogledu, niso dolgotrajne in se ljudje lahko izredno hitro premislijo. Odlični slovenski pisatelj Prežihov Voranc, visok funkcionar nekdanje KP Slovenije, je na predvečer II. svetovne vojne zapisal: "Čudna stvar, ki da misliti. Na svojem potovanju po mirnski dolini od Mokronoga do Novega mesta in na Gorjancih sem povsod naletel na isti pojav. Vaški magnati, trgovci, oštirji so bili povečini za Rusijo, bajtarji, delavci in kmetje pa z malimi in silno redkimi izjemami za Hitlerja. Če bi bil na agitacijskem potovanju z nalogo, da ustanovim proletarsko stranko, bi brez težave spravil skupaj organizacijo iz magnatov in oderuhov, nikakor pa ne bi mogel ustanoviti organizacije iz proletarskih elementov."⁴

Se nadaljuje

⁴ Lovro Kuhar - Prežihov Voranc, *Od Mokronoga do Pijane gore*. Zbrano delo, 9. knjiga, Ljubljana 1973, str. 27-28.

Na slovenski policiji so v zvezi s pisanjem časnika Washington Times, da naj bi režim strmoglavljenega iraškega voditelja Sadama Huseina tudi prek Slovenije kupoval orožje in tihotapil denar (vozili naj bi ga s kamionom z Bleda v švicarski Zürich), povedali, da uprava kriminalistične policije nima nobenih podatkov o teh navedbah. Navedbe je odločno zanikal tudi generalni direktor policije Marko Pogorevc. Po njegovih besedah slovenska policija in obveščevalno-varnostne službe bdijo nad tem, da se takšne aktivnosti prek Slovenije ne bi dogajale. "Mi lahko zagotovimo, da ni podatkov in da se takšne aktivnosti Sadama Huseina, da bi tihotapil svoj denar ali neko drugo blago čez Slovenijo, niso dogajale," je dodal Pogorevc. Sicer je še menil, da imajo "očitno tudi ameriški časopisi probleme s časom kislih kumaric, kajti ta članek, ki ga je objavil Washington Times, ne drži, že v tem ne, da je Koper hrvaško pristanišče".

Dvojezične občine v Avstriji bodo v prihodnje lahko same odločale, ali dodajo krajevemu napisu tudi še na posebni tabli napis v jeziku narodne skupnosti. To poroča tiskovna služba Gradišičansko-hrvaškega centra na Dunaju, ki se nanaša na novelizacijo zakona o cestnoprometnih predpisih (StVO). Novo možnost - doslej so bili mogoči le napisi, ki so opozarjali na turistične lastnosti kraja - naj bi lahko koristile predvsem občine, ki še niso zajete v zveznih odredbah o dvojezični topografiji.

V primerjavi s prvo polovico leta 2002 so v enakem obdobju letos slovenski policisti zabeležili dobrih 34 tisoč kaznivih dejanj, kar je štiri tisoč manj kot lani, kar deloma odraža izboljšanje varnostnih razmer in deloma manjšo intenzivnost odkrivanja nekaterih vrst kriminalitete. Med bolj opaznimi podatki v poročilu je tudi manj smrtnih žrtev v prometnih nesrečah (letos 113, lani 121) in zmanjšanje nedovoljenih prehodov čez državno mejo - za dobrih 45 odstotkov.

Po objavi v Uradnem listu stopa v veljavo uredba o prostovoljnem služenju vojaškega roka, ki bo slovenskim državljanom in državljanke, starim med 18 in 27 let, omogočila prostovoljno vojaško usposabljanje. Prostovoljci bodo za služenje, ki bo trajalo najmanj tri mesece, prejemali plačilo, vezano na minimalno plačo v Sloveniji, zagotovljeno pa jim bo tudi zdravstveno varstvo ter pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Prostovoljno služenje bo slovenskim državljanom in državljanke omogočilo, da bodo deležni vojaškega usposabljanja tudi po odpravi obveznega služenja vojaškega roka, ki bi se lahko po nekaterih napovedih prenehalo izvajati že letošnjo jesen, sicer pa bo Slovenija do leta 2010 prešla na poklicno vojsko, dopolnjeno s pogodbeno rezervo.

V prvem četrtletju letos se je v primerjavi s predhodnim številu prebivalstva Slovenije zmanjšalo za 328. 31. marca letos je v državi živeo skupno milijon 994 tisoč 705 prebivalcev, od tega 51,1 odstotka žensk.

Pri uršulinkah v Ljubljani je pred dvema letoma zaživel tako imenovani Angelin vrtec, ki je bil zaradi velikega povpraševanja po varstvu primoran odpreti že tretji oddelek. Posebnost vrta je vzgoja po krščanskih načelih, in sicer po tako imenovani Montessorijevi metodi.

S 1. septembrom se je za več kot 280 tisoč osnovnošolcev in dijakov začelo novo šolsko leto, ki je v znamenju uvajanja devetletnega programa na vseh osnovnih šolah. Letos je v šolske klopi prvič stopilo 17 tisoč 815 šestletnih prvošolčkov, ki bodo obiskovali devetletko, ter 8 tisoč 250 sedemletnikov, ki bodo stopili še v "staro", osemletno šolo. Med novimi dijaki pa je največ gimnazijcev: od 25 tisoč novih dijakov je gimnazijcev več kot 10 tisoč.

V Ljubljani se je odvijal svetovni čebelarški kongres Apimondie 2003, največji kongresni dogodek v sezoni. Na njem so številni znanstveniki in strokovnjaki s tega področja iz vsega sveta predstavili najnovejše dosežke čebelarstva.

V Sloveniji letos praznujemo vrsto planinskih jubilejev. Med drugim se spominjamo 225-letnice prvega pristopa na Triglav, 150-letnice rojstva prvega načelnika osrednjega odbora Slovenskega planinskega društva Frana Orožna, 110-letnice ustanovitve Slovenskega planinskega društva, 55-letnice ustanovitve Planinske zveze Slovenije in 50-letnice Slovenske planinske poti. Triglav kot najvišji slovenski vrh je imel pomembno mesto v razvoju slovenskega planinstva in v slovenskem narodnem gibanju. V nje-

govo bližino so v drugi polovici 18. stoletja začeli prihajati naravoslovci. Žiga Zois je v triglavskem pogorju spodbujal mineraloško raziskovanje, pod vplivom razsvetljenskega občudovanja narave pa tudi vzpone na vrhove. Tako so se na njegovo pobudo na glavni vrh Triglava 26. avgusta 1778 povzpeli rudarja Luka Korošec in Matevž Kos, lovec Štefan Rožič in ranocelnik Lovrenc Willomitzer, ki so bili po znanih podatkih prvi pristopniki.

*

Koprski škof Metod Pirih je med mašo ob 10 letnici župnije sv. Marka v cerkvi na Markovcu v Kopru blagoslovil mozaično poslikavo prezbiterija (oltarnega prostora), ki jo je pod vodstvom p. Marka Ivana Rupnika izdelal umetniški atelje Centra Aletti. Gre za mozaik v velikosti 115 kvadratnih metrov in je drugi največji avtorjev mozaik doslej (pri tem ne štejemo papeževe kapele Odrešenikova Mati v Vatikanu). Večji od markovškega je samo oni v Milanu. Mozaik je četrto avtorjevo sakralno delo v Sloveniji: Maribor - bogoslovje, kapela v Tamarju, župnijska cerkev v Grosupljem in dom ostarelih v Črnem Vrhu nad Idrijo - rojstna župnija umetnika in drugo v koprski škofiji.

*

Italija bo drugim državam EU predlagala, da bi maja 2004 na mejnih prehodih z novimi članicami uvedli enoten nadzor. Na slovensko-italijanski meji bi tako dokumente potnikov pregledovali samo slovenski ali italijanski mejni policisti. Poleg tega bodo veljavnost osebnih izkaznic razširili na maloobmejne prehode med Italijo in Slovenijo.

*

V Trziču, čevljarskem mestu, je potekala že 36. šušarska nedelja. Organizatorji so poleg šušarskega sejma na več kot 300 prodajnih mestih ponujali zabavo ob bogatem zabavnem programu s šušarsko veselico. V Ribnici pa je potekala 28. tradicionalna kulturno-etnografska prireditev, sejem suhe robe in lončarstva. Šušarska nedelja se je razvila iz trziških sejmov. Trzič je namreč leta 1492 dobil trške pravice za prodajo vina, živine in železnih izdelkov. Od tedaj so se v mesu tedensko in tudi letno vrstili številni sejmi, med katerimi sta bila najpomembnejša Andrejev sejem pred Miklavžem in sejem na angelsko nedeljo. Ribniški semenj se je začel s sprevedom krošnjarjev, narodnih noš, godbe, pevcev in nastopajočih skupin po glavni ulici. Na Škrabčevem trgu so bili razvrščeni izdelovalci domače suhorobarske in lončarske dejavnosti.

V Mestni občini Novo mesto so začeli z akcijo brezplačnih prevozov z mestnimi avtobusi, ki so jo poimenovali s sloganom Na bus po okus. Z akcijo naj bi motivirali meščane, da bi pripomogli k manjši prometni gneči, ki jo povzročajo z osebnimi vozili.

*

Marianne Schell in Alojz Tramte sta povezala dva naroda.

Konec junija je bil v okviru 7. poletnih grajskih prireditev, ki jih organizira TD Suha krajina iz Žužemberka na Dolenjskem, zanimiv kulturni dogodek. Pričel se je s koncertom mešanega pevskega zbora Pomlad iz Novega mesta pod vodstvom Fernarda Mejiasa in nadaljeval z odprtjem likovne razstave del učencev in njihove mentorice Marianne Schell iz nemškega mesta Gütersloha. Dela desetih učencev in njihove mentorice, ki so bila več kot teden dni razstavljena v grajski kleti, so nastala lansko leto med slovensko ekskurzijo delavske univerze Gütersloh. Marianne Schell je s svojim slikarskim opusom, soprogom Alojzom Tramtetom, rojakom iz Suhadola in deli njenih učencev Visoke ljudske šole ustvarila neprecenljivo kulturno povezavo med Dolenjsko in nemškim mestom Güterslohom. Marianne Schell in Alojz Tramte sta povedala, da so bili tečajniki zelo zadovoljni z lepo deželo in čudovito pokrajino, ki jim je dajala navdih za ustvarjanje. Še posebej pa so pohvalili gostoljubje vseh, s katerimi so prišli v stik.

Slavko Mirtič

Marianne Schell in Alojz Tramte v kleti gradu

A N G L I J A

LONDON

Iz življenja v »Našem domu« v Londonu

V mesecu, ki je za nami (v mislih imam poletni mesec avgust), je bilo v »Našem domu« zopet dokaj pestro kot ponavadi v poletnih mesecih. Poleg že običajnih gostov, od študentov, ki pridejo v London na tečaje angleščine, pa turistov, ki prihajajo na ogled londonskih in ostalih angleških znamenitosti ter celo nekaterih slovenskih poslovnežev, smo tudi tokrat omogočili bivanje takim, ki prihajajo semkaj zaradi nadvse nujnih, zdravstvenih razlogov. Za operacijo srca na londonski kliniki Harley Street je bil tukaj dober teden 18-letni Andrej Merkač s Koroške (iz Prevalj) v spremstvu mame Danice in mladega zdravnika kirurga, dr. Jurija Gorjanca iz Slovenj Gradca, ki je hkrati tudi birmanski boter

mlademu pacientu. Že drugi dan po njihovem prihodu v London je bil Andrej sprejet na kliniko in takoj naslednji dan so mu zelo uspešno operirali zaklopke v mladem srcu. Po nekaj dneh intenzivne nege so ga preselili v bolniško sobo in točno en teden po operaciji se je, v veliko zadovoljstvo vseh njegovih sorodnikov, prijateljev in znancev, v spremstvu svoje mame in zdravnika, svojega skrbnega botra, veselo vrnil domov.

Ob tej priložnosti bi se radi Andrej in njegovi domači pa tudi zdravnik spremljevalec, dr. Jurij Gorjanc, v mesečniku za Slovence po svetu »Naša luč« iskreno zahvalili za vso izkazano pomoč podjetju »Simobil«, ki jim je dal na razpolago telefon, ter slovenski letalski družbi »Adria Airways«, ki jim je nudila tako ugodno potovanje - polet.

Gospa Milka Zupančič – 60-letnica

Naša dobra, zvesta in zavedna Slovenka iz Mansfielda v Srednji Angliji, gospa Milka Zupančič, je bila rojena 21. septembra 1943 v Lešnici pri Ormožu v Slovenskih goricah. Ko je bila stara komaj 16

Milka Zupančič, 60-letnica

let, je odšla v Ljubljano k neki družini za gospodinjstvo pomočnico. Pozneje se je zaposlila v tovarni. Leta 1970 je spoznala Lojzeta Zupančiča, ki je bil na dopustu iz Anglije. Ljubezen se je vnela in odšla je z njim na britanski otok, kjer sta se poročila. Rodili sta se jima dve hčerki, Veronika in Lojzka, in postali so lepa družina.

Gospa Milka je zares polna dobrote in velikodušnosti. Nikoli ne manjka pri naših skupnih srečanjih ob slovenskih sv. mašah v Derbyju. Vedno in rada pomaga pri pogostitvi rojakov v župnijski dvorani, kjer imamo po maši družabna srečanja. Njena okusna potica pa je sploh za nas vse nepogrešljiva – ne sme manjkati.

Ob njenem šestdesetem rojstnem dnevu ji vsi slovenski rojaki iz Srednje Anglije želimo vse najboljše in ji kličemo: »Še na mnoga zdrava in srečna leta!«

Ivanka Krajšek

V večnost je odšel Drago Otorepec iz Bedforda

Drago je bil rojen 21. septembra 1924 v Celju kot najmlajši iz družine z več otroki. Bil mu je komaj 15 let, ko se je začela druga

18-letni Andrej Merkač po uspešni operaciji srca na znani londonski kliniki "Harley Street Clinic"

Pokojni Drago Otorepec

svetovna vojna. Ko so Slovenijo zasedli Nemci, so ga kmalu mobilizirali v vojsko. Ob koncu vojne (1945), ko je bil v najlepših letih (mladenič 21-tih let), je prišel v Anglijo. Po komaj štirih letih bivanja v južno-zahodnem Londonu je postal delovodja v podjetju, kjer je bil zaposlen. V Londonu je ostal vse do leta 1959. Nato se je preselil v Bedford, kjer je bil najprej zaposlen pri Meltis Ltd. V začetku 60-tih, ko je bil zaposlen v uradih znane električne družbe »Eastern Electricity«, se je poročil z Angležinjo Julie Webster. To je bil čas, ko se je udeleževal tudi na gledališkem (dramskem) področju. Sodeloval je pri dramskih skupinah »The Polygons« in »Bradgate Players«. Bil je odličen gledališki igralec in sijajen šahist. Vsekakor je bil naš Drago Otorepec zelo nadarjen človek, ki je poleg drugega velikega znanja zelo dobro poznal tudi zemljepis in svetovno zgodovino ter govoril več jezikov. Govoril in pisal je v zelo dobri angleščini.

Mladima zakoncema sta se rodila dva dečka: prvi Dragec in drugi Julian. Na žalost pa se je družina po nekaj letih skupnega bivanja razdrla. Julie se je z otrokoma pre-

selila v oddaljeni Reading in tako so se vezi med njimi za nekaj časa kar zabrisale, ker se je Julie tudi ponovno civilno poročila z drugim moškim, s katerim je imela še štiri otroke. Fanta sta odrasla in si ustanovila svoje družine. Dragec, ki je spremenil ime v Robert (Rob), živi z družino v Bristolu, Julian pa sedaj živi na Vancouver Islandu, na drugi strani Kanade. Obdržala sta občasne stike z očetom.

Meseca aprila letos so zdravniki pri Dragu ugotovili raka na prostati, ki pa je bil že neustavljiv. Zdravstveno stanje se mu je slabšalo, dokler ni v soboto, 9. avgusta, podlegel zahrbtni bolezni. Od njega so se v torek, 19. avgusta, s sv. mašo v cerkvi Svete družine v Bedfordu poslovili njegovi domači (na pogreb sta prišla oba sinova iz Bristola in iz daljnega Vancouvra), prijatelji in številni slovenski rojaki. Pri maši v angleškem jeziku so mu rojaki zapeli dve slovenski pesmi: na začetku maše »K tebi želim moj Bog« (po izvoru sicer angleška pesem) in pri sv. obhajilu Slomškovo: »V nebesih sem doma«.

Počivaj v miru, dragi rojak Drago, in naj te pri Bogu sprejmejo tvoji dragi domači, prijatelji in znanci, ki so šli pred teboj v večnost. Naša slovenska skupnost v Angliji se te bo spominjala v svojih molitvah.

S. C.

Dragi rojaki iz Londona in okolice! V tej številki Naše luči vas obveščam, da bodo tudi tokrat redne slovenske maše v kapeli »Našega doma« v poznojesenskem in v zimskem času že ob 15. uri (ob 3. uri popoldan). Ta urnik začenja veljati že za drugo nedeljo v oktobru in naprej – do druge nedelje v marcu naslednjega leta.

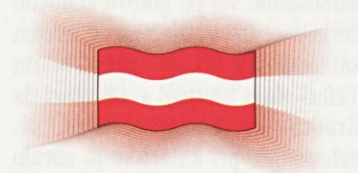
S. Cikanek, župnik

Vse rojake in druge prijatelje slovenskih misijonov vabimo na vsakoletni misijonski dan v Bedfordu, ki bo v soboto, 25. oktobra.

Naš misijonski dan bomo pričeli s sveto mašo ob 16. uri v župnijski cerkvi sv. Križa "The Holy Cross", 355 Goldington Road. Po sveti maši se bomo zbrali v župnijski dvorani k pogostitvi ob misijonski tomboli in srečelovu.

Iskreno in pristrčno vabljeni!

Gabrijela in pripravljalni odbor

A V S T R I J A

DUNAJ

Zadnje nedeljo v maju vedno poromamo v kako znano Marijino svetišče, bodisi v Avstriji ali v domovini. Romanje je združeno z izletom oziroma z obiskom "heurigena".

Letošnje romanje je bilo organizirano v okviru evharističnega kongresa, ki se je pričel 31. maja in bo trajal celo leto. Skupaj naj bi poromale vse slovenske skupnosti iz Avstrije, vendar se tri niso mogle udeležiti tega romanja v znano baročno Marijino svetišče v spodnji Avstriji ob Donavi, v Maria Taferl.

Z Dunaja nas je poromalo 43. Med potjo smo se ustavili v samostanu Melku, kjer smo se najprej okrepčali z dobrotami, ki so jih s

Škof Alojz Uran in župnik Toni Štekl z birmanci in njihovimi botri

Pokojna Marta Jelen

seboj prinesle naše spretno gospodinje, najbolj požrtvovalna pa sta bila spet Ana in Werner Oswald. Nekateri so si nato natančneje ogledali znamenitosti samostana, vsi pa gotovo čudovito cerkev in izjemno urejen samostanski vrt. V cerkvi Maria Taferl smo skupaj s Slovenci iz Gradca in Linza obhajali sv. evharistijo, pri kateri se je zbralo tudi mnogo drugih romarjev in so prisluhnili našim lepim slovenskim pesmim. Po skupnem kosilu smo Slovenci z Dunaja in iz Linza imeli pete lavretanske litanije z evharističnim blagoslovom. Slovenci iz Gradca pa so se odpeljali v Maria Zell in tam molili večernice. Potem smo se odpeljali v „heurigen“ v St. Michael v Wachau. Ob spremljavi na harmoniko, ki smo jo imeli seveda s seboj, smo prepevali in zaplesali. Vzdušje je bilo enkratno, kot zmeraj ob taki priložnosti.

Najpomembnejši dogodek je bil gotovo obhajanje 20. obletnice SPC-ja, kar je bilo združeno s slovesnostjo svete birme. Na predvečer zapovedanega praznika sv. Rešnjega telesa in krvi, 18. junija, se je ljubljanski pomožni škof msgr. Lojze Uran srečal z birmanskimi kandidati in njihovimi starši v prostorih SPC-ja. Razgovor je potekal v zelo prijaznem vzdušju.

Škof se je sproščeno pogovarjal z birmanci in močno poudarjal verski pouk, poglobljanje v poznavanje Svetega pisma, tako Nove kot Stare zaveze, poudaril je pomen molitve, obiska svete maše ob nedeljah in praznikih, prejema zakramentov, ki nas živo povezujejo z Jezusom Kristusom.

Na telovo, 19. junija, se je naša cerkev napolnila do zadnjega kotička, saj so poleg rednih obiskovalcev slovenske maše prišli iz domovine in od drugod številni gostje, sorodniki, prijatelji in znanci naših štirih birmancev in ene birmanke. Cerkev je bila izredno lepo in slovesno okrašena. Tudi na vhodnih vratih je bil debel, rožnati venec. Vse to so ob pomoči nekaterih naših slovenskih vernikov in vernic pripravili starši birmancev. Ravno tu se je spet jasno pokazalo dejstvo, da zmoremo veliko, dobro in lepo pripraviti, če smo složni in če nesebično pomagamo drug drugemu. Vedno bi si želeli takega sodelovanja. Vsi udeleženci so bili izredno navdušeni in zadovoljni. K lepoti bogoslužja je svoje prispeval tudi mešani pevski zbor iz Rogaške Slatine.

Vsem velja priznanje in iskrena zahvala. Bog vam povrni!

V petek, 27. junija, je bil slovesni praznik Srca Jezusovega. Maša je bila v nemškem jeziku, kot vsako leto za ta praznik. Bogoslužje je vodil in pridigal prelat dr. Josef Toth. Poleg rektoračanov so se te maše udeležili številni verniki iz župnije Kristusovega vstajenja. Pri maši je prepeval mešani pevski zbor iz te župnije. Nekaj je bilo tudi zastopnikov Slovencev.

V nedeljo, 29. junija, pa smo z dvojezično mašo ta praznik na zunaj obhajali in ga pobarvali predvsem s slovenskim petjem. Kot v petek smo tudi v nedeljo ostali po maši še dolgo skupaj na vrtu ob pijači in jedajući ter v dobrem razpoloženju.

Prav bi bilo in naša velika želja je, da bi se nam vsaj ob takih prazničnih priložnostih čim številneje pridružili tudi tisti slovenski verniki in vernice, ki ne stanujejo ravno za vogalom naše cerkve.

Pred zapovedanim praznikom Marijinega vnebovzvetja, 14. avgusta 2003, se je od tega sveta poslovila gospa Marta Jelen. K poslednjemu počitku smo jo položili v sredo, 27. avgusta, na pokopališču v Mauerju. Po pogrebu je bila v naši cerkvi Srca Jezusovega zanjo maša zadušnica. Pogreba se je udeležilo tudi lepo število na Dunaju živečih Slovencev.

V nedeljo, 31. avgusta, je bil po dolgem dolgem času v naši slovenski skupnosti spet krst. Med množico kristjanov je bil med sveto mašo sprejet mali Mathias Franc Jelen, vnuk Franca in Katice Jelen.

Anton Štekl

GRADEC

Minoriti v avstrijskem Gradcu in zlata maša patra Martina Vidoviča

V glavnem mestu dežele Štajerske je v zadnjih tednih med Slovenci vladalo veliko veselje ob različnih slovesnostih. V cerkvenem življenju med župnijami v samem središču mesta zelo izstopa cerkev Marije Pomagaj (Mariahilf), ki jo že 25 let upravljajo slovenski minoriti. Marijino svetišče je postalo v pastoralnem in kulturnem dogajanju mesta pomembno središče. Ko so trije slovenski minoriti (p. Martin Vidovič, p. Janez Žnidar in p. Jože Lamprecht) leta 1978 prišli v Gradec, jih je ljudstvo sprejelo z veliko mero negotovanja in celo protestov. Podobno je bilo mnenje civilnih in cerkvenih ustanov. Po 25 letih se je stanje bistveno spremenilo. Pastoralna dejavnost, udejstvovanje na kulturnem področju, kjer je potrebno posebej poudariti skrb za bogoslužje in cerkveno glasbo, ni ostalo brez priznanj na cerkvenem in civilnem področju.

Pater Martin Vidovič, dolgoletni gvardijan in župnik priljubljenega svetišča, je bil imenovan za konzistorialnega svetnika, pred 10 leti je dobil odlikovanje mesta Gradec in končno na njegov zlati mašni jubilej zlato odlikovanje dežele Štajerske. To priznanje velja seveda celotni redovni družini, ki poleg redne župnijske pastorale skrbi za bolnišnico Usmiljenih bratov, za slovenski misijon v Gradcu ter red-

no spovedovanje v samostanih redovnic.

Cerkev je priljubljena tudi zaradi redne priložnosti za spoved in je na prvem mestu glede obiska nedeljskih maš. V obrazložitvi za priznanje s strani deželnega vodstva so bile posebej poudarjene za-sluge za spoznavanje sosednje dežele Slovenije in dober odnos med Slovenci in Avstrijci na Štajerskem. Ob velikih župnijskih slovesnostih redno sodeluje tudi slovenska skupina. Tako imenovana »Slovenska kapela« ima pomembno vlogo na področju ekumenskega gibanja. Mesečno nudi zavetje tudi ruski pravoslavni ter ukrajinski grško katoliški skupini v Gradcu.

Na kulturnem področju velja omeniti dobro urejeno knjižnico, ki jo zadnja leta dopolnjuje zbirka literarnih del, posnetih na tonskih kasetah ali CD-zgoščenkah. V

samostanu se nahajata tudi škofijski kulturni center in škofijski muzej. V upravnem odboru aktivno sodeluje naš zlati jubilent pater Martin Vidovič.

Velika pridobitev zadnjih mesecev so orgle v prezbiteriju cerkve, ki so pravi biser in bodo veliko prispevale k izvajanju duhovnih koncertov in slovenskih maš, pri katerih ob slovenskih praznikih prepeva zbor kakih 80 pevcev.

Čprav se kot misijonarsko delo ceni le delo na drugih celinah, pa imajo dušni pastirji občutek, da tudi oni delujejo na pomembnem misijonarskem področju.

Poleg slovesne zlate maše patra Martina Vidoviča, ki je v čudovitem vzdušju potekala 29. junija 2003 v graški cerkvi Marija Pomagaj pred številnimi avstrijskimi župljani in gosti, smo teden dni pred tem njegov zlati mašni jubilej proslavili tudi njegovi Slovenci v prekrasni

*Zlata maša patra
Martina Vidoviča
v Zakladni
kapelici graške
cerkve Marije
Pomagaj*

Zakladni kapelici iste cerkve. Svečanosti je prisostvoval tudi msgr. Anton Štekl z Dunaja, odgovoren za Slovence v Avstriji. Za duhovno popestritev je poskrbel moški pevski zbor iz Rogaške Slatine, za prisrčen sprejem zlatomašnika pa deklici v prikupnih belih oblekicah s trošenjem zlatih cvetnih lističev.

Še nekoliko prej (6. junija 2003) pa so mu tudi njegovi domači in sokrajani v rodnem Vidmu pri Ptujju priredili prisrčen sprejem, prelepo proslavo in pravo ljudsko slavje, ki se ga je udeležilo preko 1000 krajanov.

Vse to priča o izredni priljubljenosti patra Martina v obeh deželah. Vsi ga poznajo in cenijo kot človeka z globoko toplino in občutkom za sočloveka, ki se je in žanje simpatije, ljubezen in naklonjenost. Zna poslušati, se živeti v sogovorca, mu pomagati z besedami tolažbe, nasveti ali povsem praktično z nesebično pomočjo, kjerkoli je to potrebno in mogoče. Ima zdrav in iskrih humor ter se rad nasmehne in povesele v prijetni družbi. Neizmerno ljubi glasbo in tudi rad pritegne k lepi slovenski narodni ali duhovni pesmi. Naš pater Martin je enostavno tisti, ki ga moraš imeti rad!

Iskrene čestitke in prisrčna mu hvala za vsako besedo, lepo misel, tolažbo, vzpodbudo, pogovor, pridigo in neizmerno toplino njegovega srca.

Za slovensko skupino v Gradcu

I. Koletnik

LINZ

Slovenska skupnost v Linzu je po 39 letih ostala brez svojega stalnega duhovnika. Sedaj nas zastopa

*Krst Sebastijana
Abrahama v
Kuzmi*

gospod Toni Štekl iz Dunaja, ki pa zaradi velikih obremenitev pride samo vsako drugo nedeljo v mesecu.

Težka bolezen je posegla v našo družino. Gospa Anica Sadl je morala na težko operacijo, enako tudi gospod Vinko Dvoršak. Obema želimo skorajšnje okrevanje!

Vesela novica pa je, da smo imeli skoraj vsako nedeljo v našem centru kakšnega slavljenca, ki je praznoval. Najprej sta praznovala Ivan Brodarič in gospa Viktorija

Hauseder, nato pa naše ribe, Anica Sadl, Tilka Grandovec in Antonija Zore. Meseca maja je z nami praznoval gospod župnik Štekl 60. rojstni dan, in prav tako rojstni dan gospod Ludvik Sadl. Prvo nedeljo v juliju je praznovala 70. rojstni dan gospa Anica Vrečič. Vsi so nas bogato pogostili, za kar se jim lepo zahvaljujemo.

V zadnjem času smo imeli tudi več naraščaja v naši skupnosti. Sebastijan Abraham je bil krščen 2. 11. 2002 v Kuzmi; staršem in babici Mariji čestitamo. V družini Rošnjaj v Kleinmünchenu se je rodil

Krst Nika Rošnjaja v Auwiesnu

Krst Livije v Ennsu

Pokojna Frančiška Celeghin

sin Niko. Krščen je bil 2. 3. 2003 v Auwiesnu. Babici Angeli in možu Jožetu tudi čestitamo.

V družini Thomasa Hausederja so dobili hčerko Livijo, ki je bila krščena 10. 5. 2003 v Ennsu. Babicam, ki sta sestri, Viktorija in Angela, seveda tudi iskreno čestitamo.

25. maja 2003 smo imeli skupno romanje Slovenci iz Gradca, Dunaja in iz Linza k Mariji Taferl. Več o tem romanju boste verjetno brali v poročilu z Dunaja.

Sporočamo pa tudi žalostno vest, da je v Avstraliji umrla gospa Frančiška Gornik, poročena Celeghin, sestra našega dobrotnika Antona Gornika, stara komaj 63 let. Gospod ji daj večni mir!

Anton Zore

BELGIJA in NIZOZEMSKA

V treh mesecih se je med Slovenci v izseljenskem svetu gotovo nakopičilo veliko novic in bo v naši reviji primanjkovalo prostora.

Moj prispevek bo tokrat nekoliko skromnejši, kar pa ne pomeni, da se med Slovenci v Belgiji in na Nizozemskem niso dogajale omembe vredne reči.

Krst Robina Gielkensa v Eisdn

Po dolgem času sem bil zares vesel, saj je bil med božje otroke sprejet drugi sin Patrika Gielkensa in Petre Davidts, hčerke Piera in Milke Bogovič iz Dielsna. Srečnim staršem in vsemu sorodstvu čestitam, bratca Pieter in Robin pa naj bosta dobra in ponosna kristjana – Flamca in Slovenca!

Ob tej priložnosti bi spet rad svojim rojakom sporočil skrito bolečino, ko veliko mladih staršev, od katerih je eden ali sta celo oba slovenskega porekla, slovenskega duhovnika o krstu niti ne obvesti. Tako veseli dogodek v družini ne more biti omenjen v našem glasilu, saj o tem nisem bil obveščen.

Letno romanje

Tudi letos smo na binkoštni ponedeljek šli na romanje v bližnji Wimmesmeer pri Zutendalu. Ob lepem vremenu se je zbralo lepo število rojakov in flamskih prijateljev. Po maši je moški zbor zapel lavretanske litanije Matere Božje. Med vso slovesnostjo je bilo lepo ljudsko petje.

Očetovski in materinski dan

Praznovali smo ga takoj po romarski maši. Priredila sta ga društvi »Naš dom« in »Slomšek« v prostorih Našega doma v Genku. Ker je bilo omenjeno tudi praznovanje 50-in večletnikov, nekaterih bolj mladih ni bilo zraven. Postrežba in vzdušje sta bila odlična.

Letni piknik zbora »Slomšek«

23. avgusta so člani zbora priredili slovenski piknik. Slišati je bilo, da

je bila udeležba slovenskih rojakov bolj skromna. Temu so botrovala počitnice pa tudi več drugih prireditvev v okolici.

50 let »Slovenske folklorne skupine Nizozemska«

7. septembra prireja S.F.S. Nizozemska praznovanje svojega 50-letnega jubileja. O tem bomo brali v naslednji številki.

43. slovenski dan v Eisdn

11. oktobra prireja »Slovensko katoliško pevsko in kulturno društvo« vsakoletni slovenski dan. Začne se s sveto mašo v cerkvi sv. Barbare v Eisdn. Po maši sledi kulturni program in veselica v bližnji župnijski dvorani Casino. Obiskali nas bodo pevci – kvartet »Sedem plus« iz Izole. Glede zabavnega ansambla se še dogovarjamo. Veselimo se, da bi mogli z mnogimi rojaki in prijatelji zopet doživeti lepo popoldne in večer.

Eden slovenski duhovnik za Belgijo in Nizozemsko

Po smrti g. Gaberca se bomo morali vsi skupaj nekoliko prilagoditi novi situaciji. Vsem je jasno, da en sam človek ne more nadaljevati na enak način sporeda slovenskih maš, kot je bilo doslej. Prepričan sem, da boste z velikim razumevanjem soglašali s kakšno spremembo.

Moj predlog je naslednji:

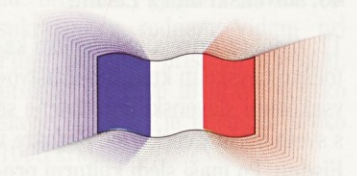
V Heerlerheideju (NZ) bo maša kot doslej – prvo nedeljo v mesecu ob 8.30. Isto nedeljo ob 16h bo v Bruslju, v Slovenskem pastoralnem centru, Av. De la Couronne 206; v Genku in v Eisdn kot doslej – drugo nedeljo v mesecu ob 9h in 10.30; v Charleroiu tretjo nedeljo dopoldne v isti kapeli kot doslej, v Monsu pa popoldne ob 16. uri. Bo

pa maša drugje, kot je bila doslej. Zaenkrat še ni znano, kje bomo dobili prostor.

Tale razpored bo začel veljati v oktobru. Prosim, da k slovenskim mašam povabite tudi ostale rojake, ki niso naročniki Naše luči.

Vsem bralcem Naše luči lep pozdrav!

Lojze Rajk iz Beneluxa

F R A N C I J A

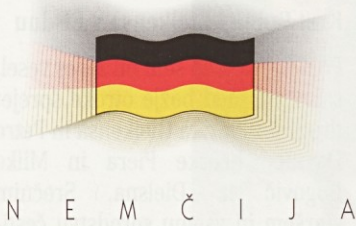
PARIZ

+ **Mira Mezgec.** Gospodar življenja jo je poklical k sebi v večnost 17. junija 2003. Rojena je bila 21. oktobra 1940 v Slivju pri Sežani. Še mlada se je preselila v Francijo in ves čas delala v tovarni Citroën v okolici Pariza. Pokopali pa so jo v njenem rojstnem kraju, kakor si je sama želela. V slovenski skupnosti jo bomo pogrešali in jo ohranili v

Pokojna Mira Mezgec

spominu, posebej pa še njeni sestri Pavla in Emma ter brat Milan z družinami.

N E M Č I J A

BERLIN

Literarni večer

V prostorih slovenske župnije v Berlinu se je v soboto, 23. avgusta 2003, odvijal literarni večer s pesnico Lucijo Stupica, ki ga je vodil župnik Izidor Pečovnik-Dori. Proti pričakovanju se je zbralo ogromno ljudi in vsi so izredno zbrano sodelovali.

Lucija Stupica je doma iz Šmarja pri Jelšah, a že vrsto let živi v Ljubljani in ni v sorodu s slikarsko družino Stupica. Čeprav z Marijo Lucijo Stupica nista v celoti soimenjakinji, pogosto dobiva klice, namenjene ilustratorki, verjetno pa se dogaja tudi nasprotno. Ko so jo obvestili, da je dobitnica nagrade ZLATA PTICA 2001, to je priznanje ustvarjalcem in poutvarjalcem za izjemne dosežke na različnih področjih kulturnega ustvarjanja, je bila sprva prepričana, da gre spet za pomoto. Kot so zapisali v obrazložitvi k nagradi, seveda nima pravih razlogov za tovrstno skromnost, saj je s svojo prvo pesniško zbirko Čelo na soncu požela veliko pohvalnih kritik, si zanj prisluzila nagrado 17. knjižnega sejma v Ljubljani za najboljši literarni prvenec in sedaj so njene posamezne pesmi že preve-

dene v španščino, angleščino, poljščino in nemščino.

Lucija Stupica ni samo pesnica. Preživlja se s pisanjem člankov in oblikovanjem opreme za notranje prostore. Trenutno je v Berlinu, kjer je kot pesnica dobila štipendijo. Odločila se je, da svoje pesmi iz zbirke ČELO NA SONCU predstavi tudi v Berlinu živečim Slovencem. Ima izredno lep glas in interpretacijo, tako da so poslušalci resnično uživali. Poleg radovednih vprašanj, ki jih je pesnici postavjal voditelj večera, gospod Dori, so lahko svoja vprašanja postavljali tudi poslušalci. Med njimi je gost Adrijan Kostre, urednik na berlinskem radiu Multi-kulti, po rodu Hrvat, izjavil, da je ob njeni čudoviti interpretaciji svoje poezije znova odkril, kako lep je slovenski jezik in za to izjavo počel velik aplavz. Slavka Simončiča je zanimalo, če za njenimi pesmimi stojijo resnične osebe, tako kot recimo pri Prešernu in nekaterih drugih pesnikih. Pesnica je odgovorila, da obstajajo in da brez njih ne bi bilo teh lepih pesmi.

Bil je res lep večer in Slovenci v Berlinu so odkrili, kako potrebujejo tudi literarne večere, ki jih že dolgo ni bilo. Pesnica se je zadržala še na večerji, prijazno poklepetala z ljudmi, ki so ji hvaležni, da je zbranim s svojo poezijo podarila del sebe in vsem polepšala ta enkratni večer.

Začetek novega veroučnega leta

Ko se mesec avgust bliža svojemu koncu, to pomeni tudi konec brezskrbnih počitnic in potepanj po svetu, saj je vse bliže šolski zvonec, ki naznanja tudi začetek novega veroučnega leta.

V slovenski katoliški misiji v Berlinu so se nanj lepo pripravili. V goste so povabili dekliški sekstet

VRANE z Vranskega, v katerem poje tudi župnikova nečakinja Monika Pečovnik. Vodi jih Brigita Golobič, ki petje spremlja s klavirurami, njena sestra Klara s kitaro in Jasna Kvas iz Slovenskih Konjic s flavto.

Dekleta so si za obisk Berlina vzela malo več časa, saj sta bila z njimi tudi starša Marija in Štefan Golobič in tako so si v Dorijevem spremstvu ogledali mesto, njegove znamenitosti in posebnosti, znani živalski vrt in akvarij, ogledali so si tridimenzionalni film in drugo.

Pri organizaciji so se spet izkazali rojaki, doma iz Savinjske doline: Mirica in Alex Bunčič iz Pariželj, Slavica in Marjan Škrabar z Vranskega ter njuna prijatelja Vera in Jože Gabor. Ti so skrbeli, da so se VRANE v Berlinu dobro počutile.

V soboto, 30. avgusta, so pele in igrale med mašo, darovano za šolarje, dijake in študente. Bilo je zelo lepo in ganljivo. Po maši so pripravile koncert, kot ga znajo le one. Posamezne pevke so z lepo duhovno mislijo napovedale naslednjo pesem, kar je bilo nekaj novega, izjemno doživetje. To so bile osebne izpovedi in sporočila njihovim sodobnikom.

Koncerta se je udeležil tudi član slovenskega veleposlaništva v Berlinu, gospod Marko Vrevc z družino, saj hčerki Eva in Neža pridno hodita v slovensko šolo in k verouku in sodelujeta na vseh prireditvah. Med obiskovalci sta bila tudi doktor znanosti Dieter Warnatsch in njegova žena, ki sta na smučanju spoznala slovenski par, Zdenka in Margareto iz Slivnice pri Mariboru in se z njima spoprijateljila. Zdaj z velikim zanimanjem spremljata delo Slovencev

v Berlinu. Za svoja prijatelja iz Slovenije sta prišla pogledat in posnet našo prireditev. Bila sta zelo navdušena in veselje nad tem, kar sta videla in slišala, bo gotovo odmevalo tudi na univerzi v Berlinu, kjer zakonca predavata.

Pa smo spet dodali kamenček k prepoznavnosti Slovenije!

M. Mošnik

ESSEN

Farni praznik, dan zakoncev in praznik domovine

Prijaznemu povabilu je težko reči ne. Tako nekako bi veljalo za vsakoletno junijsko nedeljo, ki je najbližje godu sv. Janeza Krstnika. Ta je zavetnik župnije, v kateri domujemo s slovenskim bogoslužjem v Essnu že desetletja z delno prekinitvijo v sosednji župniji Marijinega Srca. Župnija nas povabi ob prazniku k tradicionalni procesiji ter sv. maši, ki je izmenično vedno drugje na prostem. S sodelovanjem se radi priključimo, tako tudi letos. Redno sledi tudi družabni del farnega praznika na prostem pred cerkvijo, kjer prijetno zadiši tudi z naše slovenske

stojnice. Slovenske specialitete, ki jih hvalevredno pripravijo naše rojakinje, imajo svoj sloves. Letošnji izkupiček smo namenili obnovi mladinskega doma v tej župniji, ki je sosed našemu slovenskemu misijonu.

Zaradi farnega praznika prilagajamo spomin dneva slovenske državnosti. Ta je tako navadno na zadnjo junijsko nedeljo. Priključimo mu tudi prošnjo pred dobrim Bogom za vse naše zakonce in družine (vsak zakon ima enkrat v letu spomin na svoj poročni dan, ki ga skupaj popraznujemo). Po slovesni maši sledi tudi program ob prazniku domovine v farni dvorani ter prijetno družabno srečanje. Letos je tako pri sv. maši ter v priložnostnem programu sodeloval pevski zbor Slovenski cvet. Primerna leposlovna besedila pa so utrjevala domovinsko ljubezen in zavest pripadnosti slovenstvu.

Na prvo julijsko nedeljo

je prišlo lepo število rojakov na trg pred stolno cerkev, kjer je bil umeščen novi essenski škof dr. Felix Genn. Številne narodne skupnosti smo se udeležile slovesnosti z narodnimi nošami ter zastavo, tudi

Prvoobhajanka Jasmina Cerjak iz Essna

Prvoobhajilni spomin Xenie Deja iz Moersa

Prvoobhajanka Leandra Sandmann iz Moersa

mi Slovenci. Skupno smo pripravili primerno »spominsko dobrodošlico« – veliko košaro značilnih dobrot posameznih narodov. Slovenci smo pridodali veliko dišečo domačo potico in steklenico vina iz mariborskega škofijskega vinograda.

Moers – slovenski zlatomašnik iz Čila Franc Okoren med nami

Na drugo julijsko nedeljo, ko imamo v Moersu redno sv. mašo, smo imeli srečo, da smo lahko v svoji sredi pozdravili slovenskega rojaka – zlatomašnika iz južnoameriške države Čile, gospoda Franca Okorna. V domovini, v župniji Škocjan pri Turjaku, je obhajal svojo zlato mašo. Ko se je vračal, pa se je ustavil pri svojem sošolcu, prijatelju g. prof. Jožetu Pušu, ki živi v Moersu. Tu je na šoli, kjer je učil, spodbudil mlade k misijonski dejavnosti, predvsem k nabavi zdravil za indijanski misijon v Čilu, ki ga je dolga leta vodil naš rojak g. Okoren. Tako smo se našega rojaka – zlatomašnika spomnili pri maši. Kot dar smo mu poklonili štolo s slovenskim motivom, našimi slovenskimi nageljni. Skupno srečanje, ki je sledilo in so ga obogatile pridne rojakinje s

številnimi dobrotami, je bilo lepa priložnost, da smo v živo spoznavali deželo Čile, njihovo življenje, predvsem pa težko delo zlatomašnika, ki je bil prvi misijonar med Indijanci, ki mu jih je poveril tamkajšnji škof. Da bi jim lahko še bolj vsestransko pomagal, je v času dela med njimi doštudiral tudi medicino. Tako je bil zanje vse, dušni in telesni zdravnik. Naj ga dobri Bog tudi v bodoče spremlja pri delu za Njegov vinograd tam daleč od domovine.

Brezje – srečanje rojakov v domovini

Ob koncu julija (letos 25. 7.) smo imeli že tretjič srečanje rojakov, ki so tedaj trenutno v domovini. Enako povabimo tudi rojake, ki so se že za stalno vrnili domov, pa tudi njihove sorodnike, prijatelje in znance. Vsako leto je lepa udeležba, prijetno duhovno počutje pri sv. maši, Marijinih litanijah, posvetitvi Božji Materi. Po končanem duhovnem delu nadaljujemo z družabnim srečanjem, klepetom, obujanjem spominov, utrjevanjem novih vezi. Letos smo na srečanju gostili tudi prof. Marjeto Žebovec, ki nam je predstavila svoje delo o duhovniku in pisatelju Janezu Jalnu. Marsikatera knjiga in kaseto o njem je poromala z našimi rojaki. Duhovno dobro, prijetno družabno in kulturno ozaveščeno srečanje – bi lahko potegnili črto nad letošnjim druženjem. Zahvala vsem, ki ste prišli. In Bog daj nasvidenje prihodnje leto!

Dekliški zbor po Sloveniji

V toplem mesecu avgustu je dekliški zbor z zborovodkinjo Danico Ban ter nekaterimi svojimi domačimi naredil pevsko turnejo po domovini ter hkrati prepeval tudi na

poroki dveh mladih rojakov v Kobilju v Prekmurju.

Na enem izmed srečanj smo pripravili skupaj z domačim župnikom Zaplotnikom sv. mašo in po njej koncert ter prijetno srečanje v župniji Šentrupert na Dolenjskem, od koder so doma Štamcarjevi – dve hčerki pojeta pri zboru. Podobno je bilo na Štajerskem, v župniji, od koder so doma Lovrenčičevi. Tudi iz te družine pojeta sestra in brat. Spodbudno in smelo za naprej, naj bo iskrena želja.

Dobre želje in voščila

tokrat veljajo našim trem prvoobhajankam – da bi vedno ostale tesno povezane z evharističnim Jezusom.

V Essnu je 19. junija obhajala 65-letnico rojakinja Lojzka Avguštin. Sodi med tiste številne rojakinje, ki jim ni nič pretežko pomagati pri vsem družabnem življenju župnije. Tudi na Lojzko se lahko vedno zanesemo. Odlikujeta jo pridnost in zvestoba ter natančnost. Želimo ji vsega dobrega za dušo in telo. Pa zdravja, da bo še tako zvesto pomagala slovenski skupnosti. V Güterslohu pa je praznoval 60-let-

65-letnica Lojzka Avguštin

Ivan Pavlič z vnukinjo ob 60-letnici

nico rojak Ivan Pavlič, prav tako v mesecu juniju. Topla voščila ter dobre želje mu izrekamo. In da bi še »posodil svoj dar« Miklavžu ob njegovem prihodu v decembru. Obema velja: Bog vaju živi!

Kevelaer vabi - 5. oktobra ob 13. uri

na tradicionalno slovensko romanje, ki ga letos zaznamuje duhovni del praznovanja 45-letnice naše slovenske župnije. Med nami bo delegat in nekdanji župnik msgr. Janez Pucelj. Ob tej priložnosti bomo blagoslovili novo cerkveno župnijsko bandero brezjanske Matere Božje ter blaženega Antona Martina Slomška. Rojaki – pridemo in se med seboj še povabimo!

FRANKFURT

Če je bilo v poletnih dveh mesecih julija in avgusta nekoliko več zatišja v župnijskem življenju in ni bilo kakšnih posebnih prireditev, pa je prav, da se spomnimo te ali one stvari oziroma tega ali onega posameznika. Z nekaj prekinitvami

Marija Ostanek je začela že v Frankfurtu praznovati svoj 60. rojstni dan

pa je sicer potekalo bogoslužno življenje po ustaljenem počitniškem redu, tudi vročini navkljub.

Že ob koncertu godbe na pihala 27. junija je začela praznovati svoj šestdeseti rojstni dan Marija Ostanek. Bricova vnuka sta jo krstila za 'Marijo Lustig', s tem pa sta hotela povedati, da je gospa Marija vedno vesela in da v vsako družbo prinaša veselje in razpoloženje. Seveda je gospa Marija praznovala v začetku julija z godbo na pihala iz Laškega predvsem doma v

Laškem, kasneje pa tudi z nami v Frankfurtu. Vsi ji voščimo, da bi še vrsto let prinašala v našo skupnost vedrino in veselje.

Prav tako v začetku julija je zaokrožil lepo število let (75) ing. Milan Prezelj iz Frankfurta. Že nekaj časa nas razveseljuje s fotografijami, ki jih posname ob različnih priložnostih našega župnijskega življenja. Želimo mu trdnega zdravja, da bi tudi on dočakal morda toliko let, kot jih je dočakala v Zagrebu njegova mati – sto in še čez.

Mesec dni kasneje, sredi avgusta, je dopolnil tudi 75 let Ludvik Gruden iz Hanaua. Tudi on naše prireditve že vrsto let snema z digitalno kamero in nam potem razdeli veliko video kaset. Voščimo mu, da bi mu zdravje tudi za naprej služilo in bi mogel še prihajati med nas.

Zelo redni član naših bogoslužnih srečanj v Frankfurtu in redni bralec Družine je bil Andrej Nagode iz Dreieicha pri Frankfurtu. Dočakal je tisto dobo življenja, v kateri menda velja kot pozdrav 'nimam časa'. Za njega je napočila namreč pokojninska doba, zato se je preselil v domovino

Ludvik Gruden (skrajno levo v belem plašču) po blagoslovu velikonočnih jedil

Ing. Milan Prezelj (na desni) občuduje peko jedi na žaru v Maria Einsiedel

Slovenijo. Vsi mu želimo, da bi se doma lepo vživel in preživel lepe dneve in leta.

Ob koncu julija, bolj natančno v nedeljo, 27. julija, pa se je začelo za Tadeja Šepetavca nekaj novega. Potem ko ima za seboj že nekaj mesecev življenja, se je z zakramentom krsta za njega začela pisati tudi knjiga božjega življenja. Še tesneje je pridružen Bogu in vsem nam, ki smo po zakramentih pridruženi Kristusu in njegovi Cerkvi. Naj bo v njem, v njegovih starših in v njegovem bratu ta vez s Kristusom in Cerkvijo vedno močnejša.

rem

INGOLSTADT

V soboto, 30. avgusta, sta se v Kranjski Gori poročila Karmen Potočnik in Christian Bauer, ki živita v bližini Ingolstadta. Večina gostov iz Nemčije in Italije je prišla že na predvečer, ko je strašno neurje nekatere ustavilo na poti, saj je bila Kranjska Gora zaradi zemeljskih plazov in poplave cest z vseh strani zaprta, vendar se je do jutra delno

normaliziralo in je spet stekel promet.

Dopoldan je bilo v nevestinem domu in okrog njega živahno, ko so tekle še zadnje priprave in so se zbirali gostje. Približno eno uro pred poroko je po starem običaju ženin prišel po nevesto na njen dom; najprej so mu ponudili dve drugi nevesti, šele tretja je bila prava, ki si jo je izbral za svojo življenjsko družico. Sledilo je slovo od doma in blagoslov staršev. Ob 16. uri sta oče svojo hči nevesto in mati svojega sina ženina pripeljala

v cerkev, kjer ju je pri glavnih vratih sprejel duhovnik Stanko Gajšek. Med poročno koračnico na orgle so stopali proti oltarju lepo okrašene kranjskogorske cerkve Marijinega vnebovzvetja. Nato se je pričela poročna maša. Med mašo so z vzornim sodelovanjem peli nemške in slovenske pesmi, ki jih je požlahnila sopranistka Barbara Tišler s tremi solo spevi. Po mašnem nagovoru sta si s poročno izjavo nevesta Karmen po slovensko in ženin Kristijan po nemško ter z medsebojno izmenjavo prstanov podelila zakrament sv. zakona. Po odhodu iz cerkve sta dve kočiji odpeljali novoporočenca in njuni priči na poročno gostijo, ki so jo v veselem vzdušju obhajali do zgodnjih jutranjih ur v hotelu Lek v Kranjski Gori. Novoporočencema želimo na njuni skupni življenjski poti srečo in božji blagoslov.

MANNHEIM

Mednarodno romanje v Speyer

Kot kaže, je junij najbolj priljubljen mesec za prireditve. Še si nismo utegnili spočiti od praznovanja v Schwarzwald, ko je prišlo tik pred zdajci vabilo iz škofije Speyer, naj

Novoporočenca Karmen in Christian Bauer

Sprevod v stolnico v Speyerju

se udeležimo romanja vseh narodnosti, ki žive v tej škofiji, v znamenito stolnico. Sedanja stolna cerkev je stara tisoč let, temelji pa segajo v šesto stoletje. Je ena največjih na svetu, dolga je 134 metrov in zidana v obliki križa. Ker je cerkev tako velika, je znana tudi po zelo dolgem odmevu. Ko orgle utihnejo, se sliši odmev še celo minuto (to je mogoče slišati samo, če ni dosti ljudi in je v cerkvi tišina). Ima šest zvonikov, najvišja dva sta visoka 71 metrov, v zvonikih je devet zvonov, največji tehta 5350 kg, vsi skupaj pa tehtajo 12264 kg.

Cerkev je starodavna božja pot, znana po tem, da je bila tu dokončana znamenita pesem in molitev k Materi Božji »Salve Regina« – pozdravljena Kraljica, mati usmiljenja. Čeprav so Francozi, ko so ropali in pustošili po Nemčiji, tako kot v Sloveniji Turki, opustošili cerkev in uničili prvotni kip, se je božja pot ohranila do današnjega časa.

Cerkev je znamenita še po tem, da so v kripti pokopani prvi nemški cesarji izpred tisoč let, iz novejše zgodovine pa po tem, da je ena od

Med mašo v Speyerju

stranskih kapel posvečena sveti Edith Stein, ki je nekaj časa živela v samostanu v Speyerju, dokler ni morala bežati pred nacisti, ki so jo končno ujeli in usmrtili v koncentracijskem taborišču. Za blaženo jo je prav v tej cerkvi razglasil papež Janez Pavel II., ko je bil prvič na obisku v Nemčiji.

Kljub prepoznavnemu vabilu nas je 22. junija prišlo v Speyer preko dvajset Slovencev, tako da tabla z napisom »Slovenska župnija« ni ostala prislonska ob zid, kot so table nekaterih drugih narodov. Seveda se po številu ne moremo kosati z Italijani ali Hrvati, si pa vseeno zaslužimo, da nas omenijo in se vsaj pri prošnjah za vse potrebe sliši slovenska beseda. Letos so nas sicer pri pripravi sporeda pozabili, za drugo leto pa so obljubili, da se to ne bo več zgodilo.

MÜNCHEN

Poročila v Naši luči povedo, da je prva na tujem rojena generacija slovenskih izseljencev v dobi, ko si mladi postavljajo svoje lastne družine. Tako je tudi v münchenski slovenski fari. Vedno več nekdanjih

Zbor Jadran iz Merlebacha v Mannheimu

Mladoporočenci Javernik Kočar in Winkelmann Kočar

učencev župnijske sobotne šole se poroča in nastajajo mlade družine. Tokrat s posebnim veseljem objavljamo vest, da sta se na isti dan in skupaj omožili dve rodni sestri. Tatjana Kočar se je poročila z Michaelom Winkelmannom. Nevesti je bila za pričo Mojca Kavaš, ženinu pa Robert Linse. Njena sestra Karin Kočar pa je vzela za moža Benjaminu Javernika. Priči sta bila Anica Grah in Jure Pevec. Cerkevna poroka je bila v Murski Soboti, kjer je za župnika nekdanji izseljenski duhovnik v Berlinu Martin Horvat.

Karin in Benjamin odhajata iz naše fare na področje augsburške slovenske župnije, tako se bo tam slovenska skupnost pomladila. Tatjana s svojim možem pa ostaja v Münchnu in tega se seveda veselimo v naši skupnosti.

Žal se izseljenski duhovniki zaradi obveznosti nismo mogli udeležiti slovesnosti v domovini. Zato pa toliko bolj od srca čestitamo obema mladima paroma in vsem želimo veliko božjega blagoslova na poti zakonskega življenja. Ta dva za-

konska para in vse mlade družine še posebej vedno spremljamo v molitvah in pri mašni daritvi. Novoporočenci so se sami izročili na začetku skupne poti Bogu in v svetem zakramentu prejeli milosti, ki so človeku v oporo, da na dobri poti vztraja kljub preizkušnjam, ki jih življenje prinaša tudi v družinskem krogu. V tem jih podpira skupnost slovenskih vernikov, ki vsako nedeljo obhajajo sveto bogoslužje v domačem jeziku.

Sicer pa se župnijsko občestvo spet navaja na redno delo in življenje. Poletni obiskovalci, gostje in študentje nemščine so odšli. Začela pa se je šola in v novih skrbeh se komaj še spominjamo, kaj vse je prineslo letošnje dolgo in vroče poletje. Spet je zaživel naš slovenski dom ob sobotah, ko poteka pouk v župnijski slovenski šoli in tudi druge dneve, ko se zbere ta ali ona skupina bodisi k tedenski maši, pobožnosti, pogovorom in srečanjem. Delo v uradih našega doma pa tako in tako nikoli ne zastane.

Marjan Bečan

STUTTART

Srečanje v moji domovini – Semič 2003

Kulturno društvo Slovenija Stuttgart in Slovenska katoliška župnija iz Stuttgarta sta v sodelovanju s Kulturnim društvom Orel in župnijo svetega Štefana – Semič za konec tedna 9. in 10. avgusta 2003 pripravila osmo tradicionalno srečanje, imenovano "Srečanje v moji domovini". Tokrat so se rojakinje in rojaki iz Stuttgarta in okolice odpravili v Semič v Belo krajino.

Več kot 60 rojakov iz tujine si je v soboto ogledalo Dolenjske Toplice, obiskali smo tudi Kočevski rog. Med potjo nazaj na kosilo v restavracijo Rog v Dolenjske Toplice smo se ustavili v društveni hiši kočevarskih Nemcev in si na kratko ogledali hišo z muzejem ter prisluhnili zelo zanimivi razlagi o kruti zgodovini nemške manjšine kočevarskih Nemcev.

Po vrnitvi v Semič so nam domačini na dvorišču Taborske hiše pripravili izredno zanimiv in bogat kulturni program. Dobrodošlico in pozdrave so nam izrekli predsednica KD-Orel gospa Marija Stariha, župan občine Semič gospod Ivan Bukovec-Janko, župnik in naš nekdanji dušni pastir v Stuttgartu Janez Šket, sedanji župnik v Stuttgartu dr. Zvone Štrubelj. Pozdrave in zahvalne besede v imenu KD-Slovenija Stuttgart je izrekel predsednik društva Ivan Rantuša.

Izrečeno je bilo mnogo iskrenih, prijetnih in prijateljskih besed v upanju in želji, da se še kdaj srečamo in da naše sodelovanje postane še pogostejše.

Prisluhnili smo glasbenim točkam, recitacijam pesmi pesnika semiških goric Lojzeta Krakarja, recitacijam pesnika Bele krajine Otona Župančiča. Nato je sledilo odprtje razstave "Forma viva v sliki" slikarke Vide Pfeiffer v Taborski hiši. Ker je del slovenske kulture tudi druženje, prepevanje domačih viž in pogovor med prijatelji in že tako rekoč starimi znanci, se je ta večer spremenil v noč in v poznih urah smo se poslovili do drugega dne.

V nedeljo zjutraj smo se ponovno zbrali v Semiču in pričeli so prihajati rojaki, ki so se odločili obiskati Belo krajino samo za en dan.

In na ta dan, ko je bil vrhunec srečanja na hribu Smuk, oddaljenem pol ure vožnje in 15 minut pešačenja, se je zbralo preko 1500 rojakov, vernikov in romarjev okrog skromne, vendar že do polovice obnovljene romarske cerkvice sv. Lovrenca. Po kratkih pozdravih vsem romarjem, ki so se zbrali v cerkvi in okoli nje, je sveto mašo daroval župnik dr. Zvone Štrubelj ob somaševanju domačega

župnika Janeza Šketa in kaplana Igorja Krašne. Somaševal je tudi gospod Janez Modic, župnik iz Mannheima. Občutki so bili, da cela belokranjska pokrajina, obsijana z zlatimi žarki sonca, blešči v svoji bogati raznolikosti ter nam z rahlim vetričem hladi dušo in telo, se nam vsem zahvaljuje za obisk, molitev in prošnje za domovino. Veličastno so donele in odmevale Marijine pesmi po okoliških hribih in dolinah ter vabile ljudi, slovenske rojake, verne in neverne k spravi, milosti in odpuščanju.

Kaj kmalu po maši se je pričel širiti vonj po pečenih odojkih, jagenjčkih in lovskem golažu. Poznani in nepoznani ljudje se prijateljsko pogovarjajo, se srečajo, objamejo in pozdravljajo, mnogokateri s solzo sreče in zadovoljstva v iskrecih se očeh. Slovenske narodne viže se prepevajo v senci krošenj dreves mile in mehke Bele krajine.

Z vrha Smuka se pri odlični termiki spuščajo pogumni slovenski mladeniči z jadralnimi padali in jadralnimi zmaji, najprej v globino semiške doline, nato pa se dviguje-

jo v vrtoglavo višino in mi jim sledimo s pogledom občudovanja, dokler se ne spremenijo v majhno piko na modrem nebu.

Na žalost je čas prehitro potekel in pričeli smo se poslavljati z besedami, domačimi napevi in z občutki ljubezni in spoštovanja med rojaki in ljudmi, ki so se spoznali. Semiški župnik gospod Šket s kitaro in domači godec s harmoniko nas spremljata vso peš pot in nato z avtomobilom do končnega slovesa pred cerkvijo svetega Štefana v centru Semiča.

Poskušal sem na kratko opisati dvodnevno srečanje med iskrenimi ljudmi dobre volje in ljudmi, ki so bili nad takšno dobroto, ljubeznijo in gostoljubnostjo prijetno presenečeni. Z omejeno sposobnostjo mojega pisanja in izražanja mi ni bilo mogoče prikazati vse tako bogato in lepo, kot smo resnično doživljali in čutili.

Iskrena hvala vsem, ki so se trudili in nas sprejeli kot svoje drage rojake.

Ivan Rantuša

Srečanje v moji deželi. Tokrat smo se zbrali v Semiču.

Praznik svete birme v Stuttgartu s škofom Uranom

Kresovanje 2003 – dan državnosti

Ker je zaradi prostorske stiske članek o kresovanju v septembrski številki Naše luči odpadel, ga objavljamo z rahlo zamudo sedaj.

Kulturno društvo Slovenija Stuttgart je 21. junija za dan državnosti priredilo tradicionalno praznovanje. Tradicionalno zato, ker ga prireja že od vsega začetka samostojne Slovenije, torej dvanajstič in se že od začetka imenuje »kresovanje«.

Letos so se kresovanja udeležili številni rojaki iz Stuttgarta in okolice, med nami pa smo imeli tudi goste iz Slovenije. Že v mesecu aprilu, ko je KD Slovenija Stuttgart priredilo nogometni turnir, smo navezali stike s KD Ožbalt ob Dravi, ki nam je takrat poslalo nogometno ekipo. Za kresovanje pa so nam pripeljali odlične pevce in muzikante, ki so naš program bogato popestrili.

K praznovanju smo jih povabili v Esslingen, kjer smo v cerkvi sv. Elizabete ob 18. uri darovali sveto

mašo za domovino in z bogatim kulturnim programom nadaljevali v dvorani pod cerkvijo. Pri sveti maši nam je naš župnik v svojem nagovoru nazorno in lepo opisal pot našega naroda, ki je bil skozi stoletja podrejen tujcem, pa je vendar ohranil svojo identiteto in vero in tako pred 12 leti dosegel svojo samostojnost. To ni samo zgodovinsko naključje, ampak posebna sreča, zasluga odločnih in pokončnih ljudi in božji dar, za katerega

smo se pri maši zahvaljevali. Bogoslužje so polepšali trije združeni pevski zbori, dva iz občine Podvelka in eden iz Lovrenca na Pohorju. V skupni izvedbi so peli prvič, in to tako izbrano in brezhibno, kot da so že dolga leta v skupnem zboru. Po sveti maši se nam je vsak zbor posebej predstavil še z eno skladbo, tako smo spoznali raznolikost in izvrstno kakovost vsakega zbora posebej. Na tem mestu se posebej zahvalju-

Ob praznovanju materinskega dneva v Böblingenu

jemo predsedniku zbora, Ivanu Verčku in pevovodjem, gospe Metki Unuk in gospodu Tadeju Kušarju, ki vodi tudi skupino Ars iz Lovrenca na Pohorju.

Kulturni program smo nadaljevali v dvorani pod cerkvijo, ki je bila polna do zadnjega kotička. Po zdravici in uvodnem pozdravu podpredsednice KD Slovenija Stuttgart nam je spregovoril še naš častni gost, župan občine Podvelka, inž. Anton Kovše. Poudaril je pomembnost praznika slovenske samostojnosti in povabil vse k sodelovanju v dobrobit naše domovine Slovenije in gradnjo Evrope, v katero vstopamo. Ob enem nam je predstavil kraje, ljudi in življenje v občini Podvelka, ki se razprostira na obeh bregovih Drave in sega pod Pohorje, na drugi strani pa v Kozjak. Spoznali smo, da je tudi to zelo lep del Slovenije, ki je še nismo odkrili.

Po nagovoru predsednika KD Ožbalt, g. Jožeta Pušnika, so nam pevci zapeli še nekaj skladb. Za njimi so se predstavili še muzikantje in ljudski godci »Ožbalčki puobi«, ki so s svojo pristnostjo in domačimi glasbili dvignili s sedežev domačo vso družbo. Navdušeno ploskanje v takt in nato ples je bilo priznanje tej domači glasbi, dobra volja in prijateljsko druženje je zajelo ljudi, prostor in čas do zgodnjih ur novega dne.

Da je prireditev tako dobro uspela, pa se moramo zahvaliti pridnim sodelavkam in sodelavcem KD Slovenija Stuttgart, ki so skrbeli za jedi in pijačo, gospodinjam, ki so spekle pecivo in še posebej družinam, ki so vseh štirideset gostov iz Slovenije prijazno sprejele pod svojo streho in jih gostile.

Cilka Novak

Š V E D S K A

Čestitke sv. Brigite Švedski

VADSTENA 2003: Švedska je slavila 700-letnico rojstva sv. Brigite (1303–2003). 1. junij 2003 bo zapisan z zlatimi črkami v zgodovino Švedske in tamkajšnje katoliške in protestantske Cerkve. V nedeljo, 1. junija, je papeški delegat kardinal Walter Kasper skupaj s somaševalci vodil slovesno sv. mašo v Vadstena Slott ob 16. uri. Gostitelj, katoliški škof na Švedskem dr. Anders Arborelius, je na začetku tega slovesnega bogoslužja najprej prebral papeževo pismo ob tej priložnosti in izrekel dobrodošlico ter pozdrav vsem imenitnim gostom. Prisotna sta bila švedski kralj Carl XVI. Gustav in kraljica Silvija skupaj z ostalimi gosti švedskega parlamenta. Prebral je tudi papeževo pismo ob praznovanju tako visokega jubileja. Bogoslužje je bilo v ekumenskem duhu, saj so bili navzoči tudi gostje iz Švedske protestantske in Švedske misijonske Cerkve, kakor tudi zastopniki pravoslavne Cerkve.

Praznovanje Brigitinega častitljivega jubileja je bilo za kristjane na Švedskem velik uspeh. Pri katoliški maši se je zbralo z vse Švedske približno 5.000 vernikov. Že samo vreme je bilo v nedeljo, 1. junija, nekaj izrednega. Sonce je sijalo s čudovito modrega neba, ko je procesija s sestrami sv. Brigite, ministranti, duhovniki, škofi in kardinalom začela svojo pot k oltarju, ob katerem so bili navzoči tudi pevci, da je mogočno zadonela cerkvena

pesem. Vse petje je govorilo o pomenu poslanstva in pričevanja sv. Brigite v njenem in sedanjem času.

Kardinal Kasper je poudaril, da v sv. Brigiti častimo svetnico še nerazdeljene Cerkve, ki jo častijo tako katoličani kot protestanti. Svetnica je bila nekoč mati vere, danes pa je tudi skupna mati vse Evrope. Slavnostni govornik je podal ugotovitev, da Švedska in vsa zahodna Evropa že dolgo nista več krščanski. Posledici tragične razdelitve sta sekularizem in pluralizem, kjer krščanske obsodbe, vrednote in moralne norme niso več prepoznavne v naših narodih in družbah. Krščanske korenine Evrope, ki ji je sv. Brigita zavetnica, so v nevarnosti, da jih spregledamo in nanje pozabimo. Hkrati pa smo ogroženi od različnih religij, novih verskih gibanj in sekt, ideologij in ne nazadnje od verske neobčutljivosti ljudi. Na različne načine živimo v diaspori.

Prav je, da si to pogumno priznamo. Nimamo izbire in nič ne pomaga jokati nad slabimi časi. To je naš čas, še več, to je božji čas, kajti Bog je Gospodar zgodovine, ki nas vse kliče k pričevanju. »Poslal sem vas« in zato »bom z vami vse dni do konca časov« (Mt 28,20).

Pričevanje je temeljni biblični izraz. Priča je klicana pred Sodišče. On ali ona stojita tam popolnoma sama, osebno odgovorna pred svojo vestjo in pred Bogom, ki vidi v človeška srca in ki nas bo ob koncu časov vse sodil. Vsak kristjan je tudi danes poklican k pričevanju za Kristusa, posebej ko se še toliko bolj prepletata na horizontu našega življenja dobro in zlo, ko težko razlikujemo med resnico in lažjo. Ko je, kakor je Dostojevski rekel, tam kjer Bog več ne obstaja, tam je

vse dovoljeno. Krščansko pričevanje se ne uravnava po vetru. Kristus je temelj večne resnice, ki se po Sv. Duhu razodeva skozi vse čase. Skozi obdobja teme dobimo v Kristusu pravi smisel življenja, kajti on je »Pot, Resnica in Življenje« (Jn 14,6).

Obletnica sv. Brigite, ki je bila v svojem času v osebni in družbeni življenju skozi njeno kontemplativno in aktivno življenje pričevanje vere, pravice, ljubezni in miru, nas opominja in kliče k misijonskemu poslanstvu danes: ona, skupna mati, nas danes kliče k skupnemu misijonskemu poslanstvu.

Krik krščanstva postaja vedno glasnejši, da odpravimo razdeljenost. Združimo naše glasove, da bodo bolj slišni v svetu, v katerem živimo; naj bomo skupne priče, ki jih svet še kako potrebuje in jih išče. Skupaj z našim Odrešenikom molimo na večer njegove smrti: »Da bi bili vsi eno ..., da bi svet veroval« (Jn 17,21).

Tako je kardinal Kasper, ki je predsednik Papeškega sveta za edinost kristjanov, povabil vse

Poslanec Franc Pukšič je pozdravil zbrane v parlamentu.

*Sestre Budja so
zapele zbranim
na
vseslovenskem
srečanju
izseljencev v
slovenskem
parlamentu.*

prisotne k veliki in pomembni nalogi skupnega pričevanja za Kristusa v svetu, v katerem živimo, da bo delo za edinost vedno bolj napredovalo in kazalo vidne sadove.

Sv. Brigita pa je povezala ob praznovanju častitljivega jubileja vse predstavnice različnih vej, ki so nastale skozi zgodovino. Danes imajo svojo postojanko, že 60. po vrsti, tudi na Kubi. Tako so sestre v Vadsteni gostile sestre, ki so

prispele v Vadsteno z vseh koncev sveta. Kakšno pričevanje edinosti.

Slovensko 30. romanje v Vadsteno 8. junija 2003

Posebna zahvala gre ob tej priložnosti častni gostji, njeni ekscelenci gospe Darji Bavdaž Kuret, slovenski ambasadorki na Švedskem, in njeni spremljevalki gospodični Bojani Cipot, drugi sekretarki na ambasadi v Stockholmu. Slovenski duhovnik Zvone se zahvaljuje za njuno prisotnost na slovenskem srečanju v Vadsteni, obenem pa čuti dolžnost, da se zahvali za darilo, skici kelihov Jožeta Plečnika, ki sta ju bili deležni sestre v Vadsteni in on sam. Hvala za pozornost!

Slovesno je bilo v Vadsteni tudi za letošnje binkošti, saj so rojaki z vseh koncev Švedske že 30. romali k sv. Brigiti, kjer so praznovali binkošti in 700-letnico rojstva sv. Brigite Švedske. To praznovanje pa je bilo zaznamovano še z enim dogodkom, saj sta starejša otroka družine Šega iz Tranema Viktorija in Danijel, prejela zakrament birme, njuna mlajša sestra

Aleksandra pa je prvič pristopila k sv. obhajilu. Zakramente jim je podelil častni in odlični gost binkoštnega praznovanja v Vadsteni, papeški nuncij v Belorusiji, nadškof dr. Ivan Jurkovič, ki mu je asistiral msgr. Janez Pucelj, delegat za Slovence v Nemčiji in na Švedskem ter veliki dobrotnik Slovenske katoliške misije in slovenskega duhovnika na Švedskem.

Po slovesni sv. maši se je iz cerkve pri sestrah sv. Brigite razvila procesija, na čelu katere je bil s križem Janez Tomažič, ki že vsa leta roma v Vadsteno in tam rad pomaga. Šopke rož so ob križu letos nosili otroci družine Šega. Med romarji sta Janko Bukovec in Branko Jenko nosila bandera sv. Brigite Švedske in Kraljice Slovencev z blaženim Slomškom na drugi strani in sta tako zastopala SKD Ivan Cankar iz Halmstada. Kakor že nekaj let, kar stoji »slovenska lipa« v parku pred cerkvijo sv. Brigite Švedske, se je procesija ustavila pri lipi, ljudje so zapeli pesem Lipa zelenela je in nato je procesija nadaljevala pot v cerkev, kjer so bile litanije Matere Božje z odpevi, ki jih je na orgle spremljala Jožefa Javornik z Lovrenca na Pohorju. Ob zaključku litanij in po blagoslovu je Trio sester Budja pripravil krajši koncert pesmi, ki so posnete tudi na zgoščenko. Sestre Budja, doma iz Landskrone, že dolga desetletja veselo prepevajo na Švedskem, posebej v Landskroni, kjer so doma. Tudi v Vadsteni so že prepevale. Letos pa so imele to čast, da so zapele v imenitni gotski cerkvi, kjer je slovenska cerkvena pesem še bolj donela in nagovorila srca rojakov.

Po procesiji je sledilo srečanje pri sestrah na njihovem vrtu, kjer so

se ljudje med seboj srečali, se poveselili in kjer so zaplesali tudi s sestrami, ki se srčno veselijo slovenskega praznika. Novi Misijski svet je poskrbel tudi za potešitev prve lakote, sicer pa je pripravil v dvorani tudi večerjo in poskrbel prav tako za pijačo. Skupina Harmonikaric Zupan iz Kamnika pa je poskrbela, da so si ljudje ob lepi in veseli ter enkratni glasbi nabrusili pete. Tako je znani izdelovalec »frajtonaric Zupan« iz Mengša bil na poseben način navzoč na Švedskem, saj je kar nekaj žena igralo nanje istočasno. Prav tako so vse ostale inštrumentalistke napravile čudoviti vtis na slovenske rojake na Švedskem. Za prijetno počutje harmonikaric na Švedskem je letos poskrbelo SKD društvo Simon Gregorčič iz Köpunga, ki so tako priskočili na pomoč njihovemu dušnemu pastirju Zvonetu. Da pa so mogle harmonikarice Zupan obiskati rojake na Švedskem, gre iskrena zahvala Boštjanu Kocmurju, predsedniku ID Slovenija v svetu, ki je s svojim obiskom počastil to slavje v Vadsteni in bil deležen tudi skromne zahvale od slovenskih rojakov na Švedskem.

Hvala članicam in članom novega Misijskega pastoralnega sveta, ki ste se skupaj z vašimi pomočnicami in pomočniki ponovno izkazali s svojo požrtvovalnostjo, da je slovensko srečanje potekalo v prijetnem vzdušju. Hvala tudi SKD Simon Gregorčič iz Köpunga za izvedbo tombole, hvala vsem mamam za pecivo. Hvala vsem in vsakemu posamezniku, ki ni imenovan, a je pomagal, da je praznovanje v Vadsteni lepo potekalo. Posebna zahvala pa velja vsem, ki ste organizirali prevoz rojakov v Vadsteno iz različnih koncev Švedske. Saj veste, da je to vaše

praznovanje in da brez vaše prisotnosti le-tega ne bi bilo. V veselje pa je tudi to, da se zadnja leta potrudite priti na »slovenska srečanja« v lepem številu, saj vas je bilo pri sv. maši približno 250 rojakov in rojakinj. Posebno veselje teh srečanj so vaši otroci druge in tretje generacije. Če ste lansko leto dobili kot dar Švedsko slovnico za Slovence (stane 200 Kr), ste bili letos deležni druge takšne izredno pomembne knjige, Slovensko-švedski besedni vodič, prav tako Svensk-Slovensk Ordguide, izpod peresa Avguštine Budja iz Landskrone.

Naj praznovanje 700-letnice rojstva sv. Brigite Švedske in 30. slovensko romanje ter srečanje za binkošti v Vadsteni še dolgo odmevata v življenju rojakov na Švedskem in tudi v Sloveniji, od koder sta za to priložnost pripotovala na Švedsko tudi častna gosta tega srečanja, dr. Jože Slaček z ženo Terezijo, ki slovenskega duhovnika Zvoneta podpirata materialno in duhovno že deset let tudi na Švedskem. Bog povrni z ljubim zdravjem in blagoslovom ter varstvom in priprošnjo Matere Božje, sv. Brigite Švedske in blaženega Antona Martina Slomška vsem dobrotnikom doma, na Švedskem in drugod!

Jubilejni 10. švedsko-slovenski vzpon v Škofjeloško hribovje.

V ponedeljek, 21. julija, se je družina Slovencev s Švedske in njihovih švedskih prijateljev ter tudi Slovencev od doma zjutraj zbrala na domačiji duhovnika Vlada Pečnika v Bodovljah pri Škofji Loki. Vladova starša sta z zanimanjem opazovala, koliko avtomobilov z različnimi registracijami se je zbralo pri njiju. Vsi so bili dobrodošli in so bili deležni njunega in sinovega gostoljubja. Prvi dan

je bil namenjen obisku Lubnika, Starega vrha in Blegoša. Vmes je bilo obilo priložnosti za občudovanje čudovitih krajev, ki jih je opisal slovenski pisatelj Ivan Tavčar, posebej v knjigi Cvetje v jeseni. V Javorjah nad Škofjo Loko je bila zaključna sv. maša, kjer so se vsi skupaj zahvaljevali za božji dar lepote v raju pod Triglavom. Ob počitku in včasih tudi med potjo je zadonela slovenska pesem, ki je razveseljevala vse navzoče planince. Večjo skupino je pripeljal tudi Marjan Brezočnik, doma iz Frama, ki sicer že vsa leta sodeluje pri pripravi švedsko-slovenskega vandranja v planine. 10. jubilejnega vzpona sta se udeležila tudi Zvonetova brata: najstarejši Ivan in najmlajši Zdenko z ženo Eriko, s katerima je bila tudi Zvonetova najmlajša nečakinja Ela Marija Taja. Skupaj s prijateljem Milanom Cizlom in njegovim sinom Andrejem je bilo tudi Posavje letos kar močno zastopano. Vsa skupina je štela 25 pohodnikov in je tako v teh desetih vzponih druga največja, za kar jim moramo čestitati.

Drugi dan je bil posvečen vzponu na Ratitovec. Z avtomobili so se pohodniki pripeljali v idilčno vasico Pertovč, od koder je potekal vzpon in kamor so se pohodniki tudi

vrnili. Vmes pa je tekel pot, saj je bilo prijetno toplo, čeprav je Gospod namenil pohodnikom kar precej sence in temperatura je bila občutno nižja kakor v dolini, kjer so ljudje trpeli zaradi vročine. Na vrhu Ratitovca je bila v koči skupina pohodnikov deležna gostoljubja in dobrodošlice. Zahvala pohodnikov pa se je izražala z lepo in občuteno zapeto slovensko pesmijo, saj je duhovnik Vlado poskrbel tudi za tekste, ki so bili zelo dobrodošli. Zaključek drugega dne je bil v cerkvi v Pertovču, kjer je bila zahvalna maša za tolike podeljene darove.

Naj vandranja po slovenskih planinah vselej obogatijo in oplemenitijo vse ljudi. Vsa lepa doživetja pa naj potujejo v dolino, v vsakdanje življenje, kjer skušajmo plemeniti drug drugega in narediti življenje lepše.

Zvone Podvinski

ŠVICA IN LIECHTENSTEIN

V počitniških mesecih se razidemo in kolone naših rojakov od vsepovsod se vijejo proti domovini.

Družina Marinič si je v Goriških Brdih postavila nov dom, ki ga je blagoslovil njihov dosedanji župnik David Taljat.

Seveda se mora žal temu veselju marsikdo zaradi bolezni ali službenih obveznosti tudi odpovedati.

Lepo se je za kratek čas odtrgati od svojega dela in skrbi polnega vsakdana, a vseeno ostajamo tako navezani drug na drugega, da vselej poskrbimo za kakšno prijateljsko srečanje v domovini. Planinsko društvo Triglav iz Züricha že leta prireja poletne pohode po naših domačih gorah. Tako je naše švicarske rojake letos privabil Roblek, ob sklepu planinskega vandranja pa še kralji-

Nekdanji in sedanji "švicarski Slovenci" smo se med počitnicami zbrali pri kraljici Slovencev na Brezjah.

Guido Handel in Claudia Vivod sta v Rütiju postavila temelje svoji bodoči družini.

ca Slovencev na Brezjah. Seveda so se nam pridružili tudi številni prijatelji iz domovine, sveto mašo pa smo darovali vsi nekdanji in sedanjji dušni pastirji iz Švice: p. Angel Kralj, p. Damijan Frlan, p. Robert Podgoršek in David Taljat.

Drugo počitniško srečanje ob nekoliko skromnejši udeležbi pa smo imeli v avgustu na Sveti gori pri Gorici. Po maši smo bili vsi povabljeni na dom Marije in Hermana Mariniča, ki sta se pred

kratim preselila iz švicarskega Amriswila v domovino. V Vedrijanu v Goriških brdih smo blagoslovili njun dom in z zlahtno briško kapljico zalili naše prijateljstvo.

RÜTI

Dan po prazniku Marijinega vnebovzvetja sta pristopila k oltarju cerkve v Rütiju zaročenca Claudia Vivod in Gido Handel. Ob švicarskih in slovenskih prijateljih in sorodnikih sta stopila na skupno pot. »Naj se z leti vajin zakon po-

srebrni in pozlati, skratka dozori in z božjim blagoslovom vsega dobrega obilje obrodi,« jima je zaželel poročevalec župnik David.

Poročna slovesnost je bila prav pristrčna tudi zato, ker smo v njej znali ovrednotiti različne narodne korenine zaročencev. Poročno zaobljubo sta zaročenca izrazila vsak v svojem maternem jeziku: Claudia po slovensko in Gido po nemško. Tudi vse ostalo je bilo dvojezično. Skupen pa je bil jezik srca in naših želja, toplina, s katero smo obdali naša prijatelja na njun poročni dan.

Franc Cesar je v Amriswilu praznoval svoj prestop v "abrahamsko" obdobje.

OZNANILA IZ NAŠIH ŽUPNIJ

NEMČIJA

STUTTGART

Svete maše v mesecu oktobru 2003.

STUTTGART, sv. Konrad: 5., 12. (celodnevno srečanje ŽPS, sklep z mašo), 19. oktobra ob 16.30.

BÖBLINGEN, sv. Bonifacij: 5. oktobra ob 9.45.

SCH. GMÜND, kapela sv. Jožefa: oktobra ne bo maše (celodnevno srečanje ŽPS).

SCHORNDORF, kapela pri sestrah: oktobra zaradi drugih obveznosti ne bo maše, vabljeni v Aalen 18. oktobra ob 17. uri ali v Stuttgart 19. oktobra ob 16.30

AALEN, sv. Avguštin: sobota, 18. oktobra ob 17.00.

HB-BÖCKINGEN, sv. Kilian: sobota, 25. oktobra ob 17.00.

OBERSTENFELD, Srce Jezusovo: 26. oktobra ob 9. uri!

ESSLINGEN, sv. Elizabeta: 26. oktobra ob 17.00; nato praznik KD Slovenija-Stuttgart.

SLOVENSKI DOM: župnijska pisarna je odprta v torek in petek od 9.00 do 12.00. V torek, sredo in petek tudi od 16.00 do 19.00 ure ter vedno po maši.

SOBOTNA ŠOLA. Stuttgart: urnik srečanj bomo določili na sestanku s starši v soboto, 27. septembra. Najverjetneje bo sobotna šola 11. in 25. oktobra od 10. do 12. ure dopoldne v Slovenskem domu.

REUTLINGEN

BAD URACH, sv. Jožef: v soboto, 4. oktobra, zaradi izleta mladih v Berlin maša odpade. Vabljeni v Pfullingen v soboto, 11. oktobra ob 16.45.

PFULLINGEN, sv. Wolfgang: v soboto, 11. oktobra ob 16.45.

Od 2. do 5. oktobra bodo mladi iz Stuttgarta z avtobusom odšli na obisk slovenske skupnosti v Berlin. Na programu je nogometna tekma, mladinska maša, družabni večer z nastopi in obisk mesta Berlina.

V soboto, 26. oktobra, bo KD Slovenija-Stuttgart po maši ob 17. uri v dvorani sv. Elizabete v Esslingenu priredilo kulturni večer z razvitjem novega prapora društva. Vabljeni!

Podrobnejše informacije dobite v mesečni prilogi Naše luči: Med nami povedano.

Konzularni dnevi-Stuttgart, Sophienstr. 25/II so redno 1. in 3. četrtek v mesecu, v mesecu oktobru so: 9. in 2. od 9.00 do 12.30 in od 13.00 do 16. ure. Tel: 089/543-98-19.

Marko Kremžar: LETO BREZ SONCA

Zaradi številnih ljudi okrog sebe sem komaj opazil, kdaj sem prišel mimo angleških vojakov čez most. Ko smo zavili po klancu na drugi strani reke, je postajala vrsta beguncev vse bolj razpotegnjena. Nekako sredi klanca so stali Angleži in nam, vojakom, kazali, naj odvržemo puške. Ne bi jih razumel, če ne bi videl na desni po bregu pod cesto kupov nametanega orožja. Nisem bil edini, ki se je obotavljal. Pa je stala za prvo skupino angleških vojakov druga in za njo tretja in četrta. Vsi so kazali in razlagali, naj vržemo puške tja, kjer so ležale že gore strojnic, pištol, brzostrelk, minometov. Angleški vojaki niso kričali, potrpežljivo, morda malo naveličano so opravljali svoje delo. Ko sem odvrgel karabinko, je vojak, ki je stal v bližini, prijazno pokimal. Meni pa je bilo hudo. Do zdaj smo zauपालi sami sebi, zdaj pa smo naenkrat postali odvisni od tujih ljudi. Z Zmagom sva se prepričevala, da bi naredila tako vsaka vojska, ker bi bilo preveč nevarno sprejeti v varstvo nepoznane oborožene vojake. Vseeno je bil to težak trenutek, morda še bolj, ker vsaj jaz do takrat nisem pomislil, da bomo, ko pridemo do Angležev, morali oddati orožje.

Ko sem nekaj sto metrov naprej zagledal na desni strani ceste, na majhni vzpetini skupino partizanov z rdečimi zvezdami na kapah, kako stojijo in nas gledajo, me je zaskrbelo. Res so bili dobro oboroženi angleški vojaki blizu in le nekateri od partizanov so imeli pri sebi puške, a občutek ni bil prijeten. Oni so ven-

darle bili oboroženi, mi pa ne. Potem na poti proti Celovcu nismo srečali nikogar več.

Nekje sredi ceste je stal angleški vojak in z roko usmerjal nepregledno vrsto beguncev na široko polje, ki se je raztezalo daleč naokrog. Vetrinjsko polje, ki so nam ga namenili za zasilno domovanje, ni daleč od Celovca, a je vendarle dovolj oddaljeno, da mesta ni bilo videti. Kolikor se spomnim, sem imel občutek, kot da bi bili travniki in njive, po katerih smo tacali, nekak velikanski otok sredi nerealnega sveta.

Na robu ceste sem za hip obstal. Tesno mi je bilo pri srcu. Potem sem odločno zavil na blatno polje in se potopil v množico. Polje se je hitro polnilo z begunci in z domobranskimi oddelki, ki so prihajali po cesti čez Karavanke.

Da bi se s prijateljem lažje znašla v tem morju ljudi in vozov, je bilo treba najti štabni tovarnjak. Ker je bil višji od vozov, ga ni bilo težko najti. Stal je sredi blatne njive ob vozovih, iz katerih so gospodarji izpregali utrujene konje, med civilisti, ki so iskali drug drugega, in domobranci, ki so iskali svoje enote. Nekaj štabnega osebja je postajalo v bližini, a višjih oficirjev nisem opazil. Menda je bil poročnik, naš znanec iz Ljubljane, ki nam je naročil, naj se pripravimo, da bomo tukaj prenočili. Videl sem, da si nekateri v bližini postavljajo zasilne šotore. V grmovju, nedaleč od tam, so narezali vej in si pripravili bolj ali manj vegaste »strehe«. Z Zmagom sva naredila enako. Eno odejo sva porabila za streho najinega šotora, druga je služila za ležišče, a s plašči naj bi se pokrila. Bila sva pripravljena. Pozno popoldne, ko je sonce že pričelo zahajati za hribi, sem se odpravil, da med še vedno rastočo množico najdem svoje domače.

(Esslingen) Zbori iz Ožbalta pojejo v cerkvi sv. Elizabete.

*Rojaki iz Mannheima
zbrani pred stolnico
v Speyerju.*

Z atom sva se srečala nekje sredi voz in izmučenih ljudi. Iskala sva drug drugega in hkrati spraševala, če kdo ve, kje so begunci iz Most, če je kdo videl mamo in tetko. Povedal sem mu, kje sem se utaboril, on pa mi je zatrdil, naj ne skrbim zanj. Pokazal je na skupino civilistov, ki so si skušali postaviti zatočišče iz vej, in povedal, da je z njimi. Dogovorila sva se, da bova iskala mamo vsak zase, ker je bilo tako bolj verjetno, da jo najdeva.

Znočilo se je. Polegli smo pod zasilnimi strehami in skušali zaspati, ko se je ulilo. Močan veter je nosil dež s tako silo, da je bilo v hipu vse polje eno samo blato. Najin šotor se je slabo obnesel. Komaj sva ulovila odejo, ki naj bi bila za streho, in se sredi naliva ozirala, kam naj bi se zatekla. Pod bližnjim tovornjakom je bilo že vse polno ljudi. Do kože premočena sva se stisnila, kolikor sva mogla, pod kolesa, kjer je bilo še nekaj prostora. Zavila sva se v mokri odeji in skušala obdržati vsaj glavi pod vozilom. Skrčena sva se naslanjala na železne osi in tako kot tisoči drugih molče čakala, da nevihta poneha. Zdi se mi, da sem kljub vsemu kar kmalu zaspal. Zbudil sem se do kože moker in blaten, ko je že sijalo sonce. Kljub temu je bilo jutro mrzlo. Treba se je bilo gibati, da se obleka posuši. Ker je bilo na polju veliko otrok, so se ljudje bali, da bodo izbruhnile bolezn. Pa ni bilo bolezn, le vedno novi begunci so se valili s ceste na polje. Nihče ni vedel, do kod vse sega procesija premočenih in premraženih beguncev.

Poiskal sem ata. Tudi on je bil ves premočen in na črni obleki je bilo videti blatne madeže. Prihajal je že od obhoda po taborišču. Spraševal je znance in neznanca, če je kdo videl mamo. Nihče mu ni vedel pove-

dati drugega, kakor že staro vest, da so konec kolone napadli partizani.

V nedeljo, 13. maja, me je poiskal ata in rekel: »Mama in tetka sta prišli.« Ni bilo veselja v njegovem glasu. Le skrb. Hotel sem steči, da bi ju pozdravil, pa me je ata ustavil. Povedal je, da sta obe silno izmučeni, da sta kakor odsotni, da ne govorita ... in da nikogar ne prepoznata.

Ko sem ju zagledal, sem skočil k njima in ju objel. Pa nista vrnila objema. Gledali sta me z odsotnimi očmi. Nista me poznali. Ata je stal ob strani in brez moči gledal na ženo in na svakinjo, ki sta sredi ljudi mokri in blatni gledali v prazno. Gibali sta se utrujeno kakor v sanjah. V očeh ni bilo leska ne življenja.

»Zmešalo se jima je ...« mi je šinilo skozi možgane. V bližini sem opazil znance iz Most. Žalostno, brez besed so nas opazovali. Niso vedeli, kako naj pomagajo. Upali so, da bo ubogo ženo pogled na moža in sina zdramil, a ko so videli, da ni tako, niso vedeli kaj početi. Atu so povedali, da sta v takem stanju že od drugega napada.

Blizu Tržiča so del kolone, v katerem je bila tudi skupina beguncev iz moščanske fare, napadli partizani. Kot sem slišal kasneje, so jih obstreljevali od daleč z minometi in tudi s strojnico, ki je bila, kot so trdili, le nekaj sto metrov od ceste. To je baje kmalu pregnal osamljen »flak«, ki je bil zagoden nekje v koloni. Mine so treskale kar naprej, sprva okoli ceste, potem pa vse pogosteje po njej. Ljudje so se skrili v obcestne jarke in leže čakali, da bi eksplozije prenehale. Tudi mama in tetka sta, tako kot ostali, legli v jarek. Voziček, ki sta ga privlekli s pomočjo gospoda kaplana Štrancarja od doma, sta pustili sredi ceste ob

(Dunaj) Pred romarsko cerkvijo Maria Taferl

vozu, na katerega sta se opirali. Tako sta ležali in čakali v strahu, kaj bo, ves čas, dokler niso gorenjski domobranci iz ene od bližnjih postojank pregnali partizanskih minometov.

Na cesti je bilo razdejanje. Pobiti konji, prevrnjeni vozovi, razmetana prtljaga so na razmeroma majhnem kosu ceste ustvarili porazen vtis. Ljudje so pričeli iskati svoje imetje in ga nalagati na vozove, ki niso bili poškodovani. Družine, ki so ostale brez vsega, so sprejemali na svoje vozove kmetje, katerih morda prej niso niti poznali. Smrtnih žrtev menda ni bilo in vsem se je mudilo, da bi čimprej nadaljevali pot proti Ljubelju, od koder ne bo več daleč do Angležev.

Mamin voziček je ležal prevrnjen ob razbitem kmečkem vozu, vse njeno imetje, kar ga je vzela s seboj na pot, je ostalo raztreseno po cesti. Sestri sta stali kot izgubljeni sredi klanca, dokler ju dobri ljudje niso posadili na voz.

Na redkih fotografijah iz tistih dni jih je ohranjenih nekaj, na katerih je videti begunske vozove in na enem od njih begunki, mamico in tetko, pod odprtim dežnikom, ki jima služi za sončnik. Kot toliko drugih je posnel tudi te fotograf Marjan Kocmur, sosed iz Most, ki je vso pot do Vetrinja vztrajno slikal z aparatom, od katerega se nikoli ni ločil. Njemu gre zahvala, da je ostalo od bega čez Ljubelj vsaj nekaj fotografskih posnetkov. Pripovedovali so, da se je med partizanskim obstreljevanjem kljub nevarnosti dvignil iz jarka, kjer je ležal kot vsi ostali begunci, da je lahko fotografiral. Sredi žvižganja krogel in treskanja min je brez vsakega kritja pritiskal na sprožilec svojega aparata.

Šele ko je bilo napada konec, je opazil, da je v razburjenju pozabil odstraniti z leče zaslon. Tako so ostale slike o tem napadu le v spominu tistih, ki so ga doživeli.

Sredi Vetrinjskega polja me je pogled na mamo in teto polnil s tesnobo. Vedel sem, da sem jaz kriv njune nesreče. Zaradi mojih prošenj in nasvetov sta šli od doma. Zdaj sta stali pod božjim nebom brez vsega, nebojgli revni, begunki. Z atom sva se spogledala, a tokrat v njegovih očeh nisem opazil poguma in upanja.

Nekdo je pogrnil ob vozu odejo, da sta mama in teta lahko sedli na suho. Bili sta v svojih dežnih plaščih, tetka je stiskala k sebi torbico, mama jo je imela obešeno čez roko, ob nogah sta jima ležala dežnika. Tako sta sedeli druga ob drugi, brez besed, brez izraza na obrazu, ko sem se poslovil od ata z izgovorom, da moram k četi. Odšel sem pomagat prijatelju pripravljat nov šotor za naslednjo noč. V resnici sem zbežal, ker me je tiščalo v grlu in sem vedel, da sem brez moči.

Tokrat sva postavila šotor iz vej nekoliko proč od drugih, prav na robu taborišča, kjer je bilo še nekaj trave. Ker je bila štabna četa bolj pojem kot stvarnost, ni nikogar zanimalo, kje sva. Potem sem se vrnil in skušal pomagati očetu pri postavljanju zavetja zanj, za mamico in za tetko. Nisem bil kaj prida v korist ne atue ne nikomur. Sosedje in gospod kaplan Ignacij Štrancar so poskrbeli za našo družino. Sestri sta med tem tavalji kot izgubljeni med ljudmi, pa tu in tam sedli brez življenja in volje h kakemu kmečkemu vozu, ki jima je pomenil sredi preobljudenega polja – zatočišče.

Čez leta, po smrti tetke Mili, sem našel med njenimi papirji siv zvezek, v katerega je kasneje v taborišču s svinčnikom zapisala nekaj podatkov o svoji poti do Vetrinja. Tako sem izvedel, da sta z mamom zapustili dom 8. maja šele ob pol devetih zvečer. Iz Most sta odhajali v spremstvu gospoda Štrancarja in nekaterih sosedov. Iz tetkinega zvezka, katerega je očitno vsaj deloma napisala po pripovedovanju drugih, izvemo tudi, da so na cesti pred Ljubeljem partizani še enkrat napadli begunce z minometi. Skozi predor sta šli sestri v popolni temi in brodili po blatu poldrugo uro, ker se je vrsta večkrat popolnoma ustavila. Vsega skupaj slaba stran s svinčnikom popisane šolskega zvezka za pet strašnih dni.

Drugo jutro sta se mamica in tetka zbudili, sicer še vedno silno izmučeni, skoraj brez glasu, a z jasnim pogledom. Polagoma se jima je vrnila volja do življenja in tetki Mili tudi odsev nekdanjega humorja. Srečni smo bili, da smo spet skupaj. Tetka se je zelo razveselila kart, ki sem jih našel v sadovnjaku pod Ljubeljem.

Kmalu je dobil ata prostor za vse tri v bližnji tovarni, kjer so bili skupaj s stotinami drugih družin varni pred dežjem. S prijateljem sva tudi toliko okrepila svoj šotor iz vej, da je bilo mogoče spati v njem tudi ob slabem vremenu.

Z Zmagom sva bila prijatelja in sošolca že iz prvih razredov osnovne šole. Skupaj sva odraščala in pri Rupretovih sem bil kot doma. Oče, razgledan in preudaren mož, je bil na železnici strojevodja, njegova žena Ela skrbna mama in gospodinja, mlajša sestra Lidija pa primerno živa punčka. Ko se je pojavila OF in z njo partizani, je oče Rupret gledal na vse to zelo kritično. Ni se vtikal v politiko, a kot železničar je komuniste dobro poznal in jim ni zaupal. Ko so prišli k njemu, naj bi z denarjem podprl OF, je to odklonil pa tudi jasno povedal, da ne odobrava komunističnih likvidacij. Zagrozili so mu, a mož kljub temu ni spremenil mišljenja. Nekoč, leta 1944, so postavili bombo pod ploščad njegove lokomotive. Raztrgala je njega in kurjača. Ni šlo za železniško sabotažo, marveč za premišljen umor. Človeka, ki je mislil z lastno glavo in se ni bal jasno povedati, kar je mislil, je bilo treba spraviti s poti vsem ostalim v svarilo.

***

Taborišče se je polagoma urejalo. Kmalu ni bilo več nereda in zmede. Ne vem, kako se je vse to zgodilo, a družine, kolikor jih ni iskalo zavetja v tovarni, so os-

tale pri svojih vozovih, si uredile skromna bivališča, ustvarile so se majhne skupnosti, ki so si kuhale na prostem v skupnih kotlih, vozovi so stali, ne sicer v vrsti, a v redu, hrane še ni primanjkovalo. Vendar se je število konj okrog taborišča vztrajno krčilo. Nekatere so pričeli lastniki zamenjevati pri koroških kmetih za živila, drugi so šli v zakol in popestrili begunski jedilnik. Medtem je tudi slovenska narodna vojska, čeprav brez orožja, postajala spet urejena in disciplinirana enota. Domobranci iz ljubljanske pokrajine, gorenjski domobranci in kakih petsto slovenskih četnikov so se na novo organizirali v čete, bataljone in polke.

Kasneje je bilo v emigraciji tu in tam slišati, da smo se takrat domobranci »še vedno šli vojake«, čeprav nismo imeli orožja. Menim, da ta kritika ni upravičena. Celo vojne ujetnike cenijo nasprotniki po stopnji njihove notranje discipline, ki je tudi izraz samospoštovanja. Domobranci smo bili slovenska vojska in smo se po zaslugi oficirjev in moštva tudi vedli tako. Sicer pa, kot vemo danes, položaj slovenske vojske po tem, ko se je umaknila k zaveznikom, ni bil nujno kritičen. Znano je, da nekaterih vojaških enot iz Ukrajine, Belorusije in baltskih dežel, ki so se borile proti sovjetskim komunistom, celo v sklopu nemške vojske, zavezniki niso vrnili v roke sovražnikov. Tudi domobranci in četniki, ki so se umaknili na Primorsko, kjer so bile ameriške zasedbene čete, so dobili varstvo. Prav tako ni več skrivnost, da ameriški general Eisenhower npr. ni dovolil niti razorožitve nekaterih protikomunističnih oddelkov. Ni bilo mogoče predvidevati, da bodo Angleži ravnali drugače in da bodo komunisti zamenjali slovensko Koroško za ceno maščevanja nad svojimi nasprotniki. Vrnjeni smo bili slovenski domobranci in četniki pa Srbi, Hrvatje in kozaki iz Lienza, vsi iz angleške zasedbene cone v Avstriji. V resnici je šlo pri tem vračanju prej kot za splošno zavezniško odločitev res za celovško zaroto.

Nismo vedeli, kaj bo z nami, a mislim, da so ljudje prav v začasnosti vetrinjskega taborišča videli upanje, da se bo nekaj kmalu spremenilo. Na možnost vračanja ni nihče mislil. Z Zmagom sva poiskala svojo četo za zvezo. Rada bi se vrnila med stare tovariše, pa nama je komandir, nadporočnik Ramškar, ki je komaj nekaj tednov prej prevzel poveljstvo čete od poročnika Pavliča, naročil, naj ostaneva pri štabu, kamor sva bila dodeljena in kjer imajo gotovo več hrane. V primeru, da gremo kam naprej, nama bo sporočil. Malo sva bila razočarana. Prepričana sva bila, da bi

naju naš prvotni komandir, priljubljeni nadporočnik Metod Kreigher, ki je bil sredi zime premeščen na Notranjsko, takoj sprejel nazaj v četo, ki sva jo imela za svojo.

Hrane, kot rečeno, ni manjkalo, a z njo je bilo treba previdno ravnati. Dvakrat dnevno smo dobivali iz vojaškega kotla topel obrok. Ta je bil pri »štabni četi« edina vez, ki nas je družila. Medtem ko si lahko videl ostale čete in bataljone vsak dan lepo »postrojene« in je vladalo med njimi ob disciplini tudi tesno vojaško tovarišstvo, smo bili štabni kurirji in telefonisti uniformirani individualisti, ki smo se srečevali le ob kotlu.

Kasneje je bila štabna četa razpuščena in nekaj dni pred odhodom iz taborišča sva se z Zmagom vrnila med prijatelje v četo za zvezo. Ta je bila po novi ureditvi del tehničnega bataljona pod poveljstvom majorja Škofa. Pa tudi v četi so se med tem zgodile spremembe. Veliko starih znancev ni bilo več med nami, ker so bile skupine telefonistov in radiotelegrafistov dodeljene posameznim polkom. Vrzel so dopolnili novi obrazi.

Kako sem preživelj dneve v vetrinjskem taborišču, se mi je izbrisalo iz spomina. Pred očmi imam le posamezne utrinke iz tistih dni.

Verjetno sem večkrat obiskal ata in mamo v tovarni, a svojega prvega obiska se prav dobro spomnim. Tovarniško poslopje je bilo dolgo in zeleno pobarvano, da ga je bilo iz zraka težje opaziti. Ker je bilo za velikimi vhodnimi vrati več dvoran, sem nekoga vprašal, kje so moji domači. Pokazal je na vrata na desni, kot da bi

HVALA ZA KNJIGO »LETO BREZ SONCA«!

Naši luči čestitam, da v odlomkih objavlja knjigo »Leto brez sonca«, ki jo je napisal moj nekdanji sošolec dr. Marko Kremžar. Prava zanimivost opisa njegovega težkega življenja se bo šele pričela. Kot mladoleten fant je doživel vse strahote taborišča v Kranju, nečloveškega ravnanja v Št. Vidu nad Ljubljano in v ljubljanskih zaporih. Nikomur ni storil nič žalega, komunistična oblast le ni mogla prenesti njegovega drugečnega prepričanja in krščanske usmerjenosti.

Omenjeno knjigo sem prebral in jo imam za eno najboljših knjig leta 2002. Vsak Slovenec, ki išče resnico, naj si jo nabavi, prebere in širi naprej. Samo spoznanje preteklosti vodi v lepšo bodočnost. Knjigo lahko dobite ali naročite pri tedniku »DRUŽINA«, Krekov trg 1/II., 1000 Ljubljana.

Ciril Turk

poznal vse prebivalce te čudne stanovanjske hiše. Ko sem stopil skozi priprta vrata, sem zagledal nenavaden prizor. Razmeroma velika sobana je bila popolnoma brez opreme, a povsem pokrita z najrazličnejšo posteljnino. Le po sredi je bil ozek pas, kjer je bilo videti cementna tla. Vse okrog pa so sedeli ali ležali po razgrnjenih odejah ljudje, povečini ženske in otroci. Nekaj deklet je stalo na sredi in radovedno gledalo, kdo prihaja.

(Se nadaljuje)

(Stuttgart) Pri mami je vedno najlepše

Lučka moli rožni venec

Živimo v letu rožnega venca.
Tudi Lučka ga moli. V skrivnostih rožnega venca premišljuje o Bogu. Z Lučko molijo tudi njena mama, oče in babica. Dogodke iz Jezusovega življenja še posebej doživlja ob skrivnostih svetlega dela rožnega venca. Tega je razglasil papež Janez Pavel II.

SVETLI DEL ROŽNEGA VENCA

1. Jezus, ki je bil krščen v Jordanu;
2. Jezus, ki je v Kani naredil prvi čudež;
3. Jezus, ki je oznanjal Božje kraljestvo in klical k spreobrnjenju;
4. Jezus, ki je na gori razodel svoje veličanstvo;
5. Jezus, ki je postavil evharistijo.

Ko molimo, uporabljamo predmet, ki ga prev tako imenujemo rožni venec.

Lahko je izdelan iz kroglic, ki so nanizane na vrvi ali verižici.

Rožni venec je lahko tudi v obliki obročka z desetimi izrastki in križcem.

Pomagaj Lučki!

Natančno si oglej spodnje rožne vence – obročke. Kateri so napačno izdelani?

V telefonski govorilnici stoji moški in drži deset minut telefonsko slušalko ob ušesu, toda nič ne spregovori. Možakar, ki čaka zunaj, izgubi potrpljenje, odpre govorilnico in reče:

“Če že ne govorite, pustite vsaj meni, da telefoniram!”
 “Ne motite me, saj govorim s svojo ženo!”

Študent, ki ni opravil izpita, je mami poslal telegram z naslednjo vsebino:

“Nisem naredil izpita! Pripravi očeta!”
 Mama mu je poslala odgovor:
 “Oče pripravljen! Pripravi se tudi ti!”

V tovarniški menzi je veliko veselje.

“Kaj pa je danes?” se čudi direktor.
 “Računovodstvo se je zmotilo,” pojasni oddelkovodja,
 “namesto osebnih dohodkov so izplačali odtegljaje.”

“Ali ste testirali mojo mišelvko?” vpraša izumitelj na patentnem uradu.

“Smo.”
 “Torej jo boste patentirali?”

“O tem moramo še razpravljati. Danes zjutraj smo namreč pred mišelvko našli tri miške, ki so umrle od smeha, ko so jo videle.”

“Zakaj ima helikopter propeler?”

“To je ventilator!”

“Ne se hecati z menoj! Kakšen ventilator neki?”

“Pa je res. Zadnjič, ko sem se peljal s helikopterjem, se je ventilator za nekaj sekund izklopil in pilot je bil v hipu čisto moker!”

“Želim bonboniero z najboljšimi čokoladnimi bomboni za mojo ženo.”

“Torej jo želite presenetiti?”

“Vsekakor jo bom. Ona namreč pričakuje, da ji bom kupil avto.”

Milan je na dražbi kupil čudovitega papagaja. Ko je plačeval izlicirano ceno zanj, je vprašal:

“Pa zna govoriti?”

“Seveda! Kdo pa mislite, da je višal ceno?”

Državni sekretar je padel po stopnicah in je bil takoj prepeljan na urgenco. Že nekaj minut po sprejemu je na urgenco poklical minister in vprašal zdravnika:

“Upam, da si ni zlomil hrbtenice?”

“Kje pa!” ga je potolažil doktor. “On je sploh nikoli ni imel.”

Nagradna križanka NL 308

1	2	3	4	5		6	●	7	8	9
10						11	12			
13						14				
15						16				●
17					18					19
20	1	1	1		21				●	
●	22			23		24			25	
26				27		28	●	29		
30	●	●	31			32			●	33
34		35		36				36		
37		38	39							●
	40							41	42	
●	43			44				45		●
46						47				

VODORAVNO: 1. dragocen zelen in prozoren kamen, 7. okroglo število, 10. staja na planini, pletena ograja za prenočevanje živine, posebej drobnice, tudi dolina na koncu Planice pod Jalovcem, 11. tujka za območje, površina, področje, 13. urejanje v ravno vrsto, usmerjanje, popravljanje smeri, 15. ne v celoti, 16. moško ime, 17. otroška oblika ženskega imena, 18. brezbarvna, gorljiva tekočina, topilo za maščobe in lake, 20. iranska denarna enota, 21. zgodaj, 22. kuhana močnata jed kepaste oblike; krompirjevi, kruhovi, čespljevi ..., 24. grški bog ljubezni, 26. italijanska radiotelevizija, 27. priostrena konic, naprava za lov, 29. sveži poganjek iz semena, 30. medmet začudenja, 31. naprava za sprejemanje in oddajanje elektromagnetnih valov; radijska ali televizijska ..., 33. prva črka abecede, 34. travniška rastlina, katere drobno seme se uporablja tudi za posebno potico, 36. judovska postava, hebrejsko ime za pet Mojzesovih knjig, 36. veznik, 37. kakor št. 33, 38. lekarnar, 40. devetdnevnic, katoliška pobožnost, ki traja devet dni, 41. najmočnejša karta, 43. Amnesty International, 44. skrajšano žensko ime, Helena, 46. slikovit kraj ob Soči, 47. pletena košara s polkrožnim ročajem, navadno iz koruznega ličja.

NAVPIČNO: 1. markanten hrib in vas pod njim med Bohinjskim jezerom in Srednjo vasjo, 2. sadno drevo in njegov koščicasti sadež, 3. zlitine živega srebra s kovino, ki se uporabljajo tudi v zobozdravstvu (množina), 4. šolska potrebščina za risanje ravnih črt, 5. reka v Italiji, ki teče skozi Firence, 6. nalezljiva bolezen sapnika in žrela, ki se pojavlja pri otrocih, 7. pripadnica senata, 8. zakrito, nepojasnjeno, nejavno, 9. španski vzklík spodbude navijačev na tekmah, 12. starodavno italijansko mesto (2. sklon), 14. prva črka abecede, 18. grški filozof, 19. nesoljen, 23. kraj blizu Trsta s številnim slovenskim prebivalstvom, 25. enaki črki, 26. vernik, ki gre k romarski cerkvi ali na svet kraj, 28. delavec na terenu, 32. namen, načrt, navadno slab in skrit, 35. najvišji vrh (2587 m) Kaninskega pogorja na slovensko-italijanski meji; zimskošportno središče, 36. Irska republikanska armada, 39. kemijski simbol za polonij, 42. Slovenska tiskovna agencija, 43. enaki črki, 45. vzklík bolečine, 46. dvanaesta črka slovenske abecede.

301A0 Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. – Naš naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-40721 Hilden pri Düsseldorfu. (Telefon 02 1 03 / 44 5 62). – Informacije dobite pisno ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

307A3 - Zaradi smrti dedičev je naprodaj stavba – novogradnja, dokončana do treh četrtin, 120 m², pokleto, dve nadstropji, priključeni voda in elektrika, vzdana okna. Pripadajoče zemljišče meri 2000 m². Lega: Moravci v Slovenskih goricah, občina Ljutomer, ob turistično zanimivi vinski cesti. V bližini so bio terme. Cena: 40.000,- €. Tel. in faks v Nemčiji: 02685- 986 798, prenosni tel. 0171- 9547 057.

308A1 Lepo dvostanovanjsko hišo v Prepoljah na Dravskem polju /15 km od Maribora/ prodam ali zamenjam za enodružinsko oz. stanovanje. Parcela: 1000 m², hiša grajena 1976, renovirana l. 1998. Koristna površina 270 m², z urejenim okoljem, gospodarskim poslopjem 150 m² in vsemi potrebnimi priključki ter vrtom. Cena po dogovoru. Informacije: tel. 00386 2 686 10 67.

308B1 Prodamo nedokončano hišo z lepim razgledom v Vitomarcih v Slovenskih goricah. Tel. 02/775 14 21.

308C1 Kmetijo prodam po ugodni ceni v bližini zdravilišča Terme Olimia Podčetrtek. Prodajam cca 10 hektarov kmetijskih zemljišč in 2 hektara gozdov. Na kmetiji se je možno ukvarjati z vsemi kmetijskimi panogami. Informacije po telefonu: 03 574 31 68

Spletne strani slovenskih katoliških misij v Evropi

Slovenska katoliška misija na Švedskem:
<http://zvone.freeweb.bz>

Slovenska katoliška misija Berlin:
<http://www.skemberlin.de>

Slovenska župnija Frankfurt, Nemčija:
<http://home.t-online.de/home/skg ffm/>

Slovenska župnija Mannheim, Nemčija:
<http://home.t-online.de/home/skm.ma/>

Slovenska župnija Stuttgart, Nemčija:
<http://home.t-online.de/home/skm.st/>

Elektronski naslovi slovenskih izseljenskih duhovnikov in pastoralnih sodelavcev v Evropi

ANGLIJA, Stanislav Cikanek, London
cikanek@msn.com

BELGIJA - NIZOZEMSKA, Alojzij Rajk, Eidsen

lrjak@planetinternet.be

NEMČIJA, Izidor Pečovnik, Berlin
dori@skmberlin.de

Roman Kutin, Augsburg
kutin@volja.net

Alojzij Zaplotnik, Essen
azaplotnik@t-online.de

Stanislav Čeplak, Oberhausen
sceplak@t-online.de

Martin Mlakar, Koeln
skm.koeln@t-online.de

Martin Retelj, Frankfurt
skg ffm@t-online.de

Janez Modic, Mannheim
skm.ma@t-online.de

Stanislav Gajšek, Ingolstadt
skm.in@t-online.de

Zvone Štrubelj, Stuttgart
zvones@gmx.de

Marko Dvořák, Ulm
marko.dvorak@t-online.de

Janez Pucelj, München
zveza-sid@msn.com

ŠVEDSKA, Zvone Podvinski, Göteborg
zvone@telia.com

ŠVICA, David Taljat, Zürich
taljat.david@bluewin.ch

UREDNIŠTVO NAŠE LUČI

zveza-sid@msn.com
beksl@siol.net

RAFAELOVA DRUŽBA
rafaelova.druzba@siol.net

Prostojne prijave službe v evropskih državah marsikaterega našega izseljenca še vedno vodijo kot jugoslovanskega državljan, čeprav ima le-ta slovenski potni list. Sprememba vpisa državljanstva se pač ne izvrši avtomatično, zato preverite sami na prijavnem uradu svojega bivališča, ali je vpis državljanstva pravilen. Predstavite svoj novi potni list in zahtevajte, da vas vpišejo pod kodo 131, ki je oznaka za Slovenijo. Marsikje z začudenjem ugotavljamo, kako malo slovenskih državljanov objavljajo različne statistike.

Oglas sme obsegati največ 50 besed. Cena oglasa je 20 EUR za enkratno objavo. Vsaka beseda od 50 dalje stane 0,50 EUR. Celoletna objava z isto vsebino je 150 EUR. Z večkratno zaporedno objavo narašča tudi popust. Oglase sprejemamo do 5. v mesecu za naslednjo izdajo. Plačilo pri poverjenikih, slovenskih župnijah ali na uredništvu.

NAŠA LUČ Glasilo Zveze slovenskih izseljenskih duhovnikov, diaconov in pastoralnih sodelavcev v Evropi za verska, kulturna in narodna vprašanja

Izdajatelj in založnik: DRUŽINA, SI-1000 Ljubljana, p. p. 95 • **Glavni urednik:** Janez Pucelj, München, Nemčija • **Odgovorni urednik:** Ljubo Bekš, Ljubljana • **Uredništvo:** Naša luč, Poljanska c. 2, SI-1000 Ljubljana, tel.: 01/438-30-50, faks: 01/438-30-55 • **Uprava:** Krekov trg 1, SI-1000 Ljubljana, tel. 01/231-32-41, E-naslov: ljubo.bek@siol.net, E-naslov: janez.pucelj@t-online.de
NAROCNINA (v valuti zadevne države): Evropska zveza 20 EUR • Slovenija 4.000 SIT • Švedska 200 SEK • Švica 30 SFR • Velika Britanija 15 GBP • Avstralija 35 AUD • Kanada 30 CAD • ZDA 18 USD • Hrvaška 110 HRK

V ceno izvoda je vračunan 8 % DDV. • Revija izhaja tudi s finančno pomočjo Urada za Slovence po svetu pri MZZ. Naročnino lahko plačate pri poverjenikih ali na upravi. **Transakcijski račun pri NLB d.d.:** 02014-0015204714, DRUŽINA, d.o.o., s pripisom za Našo luč • **Devizni račun pri NLB, d.d.:** 01000-0000200097-140-7100-1189115. • Nove naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava. **Oblikovanje in grafična priprava:** TRAJANUS, d.o.o., Kranj • **Tisk:** Tiskarna SCHWARZ, d.o.o.

ZVEZA SLOVENSКИH IZSELJENSKIH DUHOVNIKOV, DIAKONOV IN PASTORALNIH SODELAVCEV V EVROPI

ANGLIJA**Stanislav Cikaneč**

62, Offley Road
LONDON SW9 OLS, GB
tel. in faks (*44) 020 - 7735 6655

AVSTRIJA**Anton Štekl**, delegat

Einsiedlergasse 9-11
A-1050 WIEN
tel. (*43) 1-544 2575

Oskrbuje tudi skupnost
v Linzu in Freilassingu

p. mag. Janez Žnidar

Mariahilferplatz 3
A-8020 GRAZ
tel. (*43) 0316 - 71 31 69 37

Janez Žagar

Kirchweg 6, A-6841 Mäder, Vorarlberg
tel. (*43) 05 52 36 21 66
Faks. (*43) 05 52 36 21 666
GSM (*43) 06 64 52 60 667

SPITTAL

A-9800 SPITTAL / Drau
Marienkapelle, Villacherstraße
Jože Andoljšek
tel. (*43) 042 3927 19

BELGIJA - NIZOZEMSKA**Alojzij Rajk**

Guill. Lambert laan 36
B-3630 EISDEN
tel. (*32) 089 - 76 22 01
tel./faks. (*32) 089 - 76 63 74
GSM (*32) 0476 - 862 160

Slovenski pastoralni center

Av. de la Couronne 206, Ixelle
1050 Bruxelles

FRANCIJA**Silvo Česnik**

3, Impasse Hoche,
F-92320 CHÂTILLON
tel. (*33) 1-42 53 64 43
faks (*33) 1-42 53 56 70

Anton Dejak

9, rue Saint Gorgon
F-57710 AUMETZ,
tel. (*33) 3 82 91 85 06

Jože Kamin, delegat

14, rue du 5 Decembre
F-57800 MERLEBACH
tel. (*33) 3 87 81 47 82
(Mlin) (*33) 3 87 01 07 01

Štefan Čukman

6, rue Vernier
F-06000 NICE
tel. (*33) 4 93 88 58 51

HRVAŠKA

Zagreb, slovenska skupnost je oskrbovana
iz Slovenije.

ITALIJA**SLOVENIK:****dr. Joško Pirc**

Via Appia Nuova 884, I-00178 ROMA
tel. (*39) 06 - 718 47 44
faks (*39) 06 - 718 72 82

MILANO:

Slovenska skupnost je oskrbovana
iz Slovenije.

SRBIJA IN ČRNA GORA**Jože Hauptman**

Hadži Milentija 75
11000 Beograd
tel. (*381) 11 435 - 712

NEMČIJA**Izidor Pečovnik**

Kolonnenstr. 38
D-10829 BERLIN
tel. (*49) 030 - 784 50 66
faks (*49) 030 - 788 33 39
tel. (*49) 030 - 788 19 24

Alojzij Zaplotnik

Bausemshorst 2
D-45329 ESSEN
tel. (*49) 0201 364 15 13
tel./faks (*49) 0201 364 18 04

Stanislav Čeplak, diakon

Oskarstr. 29
D-46149 OBERHAUSEN
tel. (*49) 0201 364 15 13

Martin Mlakar

Moltkestr. 119 - 121
D-50674 KÖLN
tel. in faks (*49) 02 21 - 52 37 77

Martin Retelj

Holbeinstr. 70,
D-60596 FRANKFURT
tel. (*49) 069 - 63 65 48
faks (*49) 069 - 63 307 632

Janez Modic

Römerstrasse 32
D-68259 MANNHEIM
tel. (*49) 06 21 - 28 5 00
faks (*49) 06 21 - 71 52 106

Stanislav Gajšek

Feldkirchner Str. 81
D-85055 INGOLSTADT
tel. (*49) 0841 - 59 0 76
tel. in faks (*49) 0841 - 92 06 95

dr. Zvone Štrubelj

Stafflenbergstr. 64
D-70184 STUTTGART
tel. (*49) 07 11 - 23 28 91
faks (*49) 07 11 - 236 13 31
tel. (*49) 01 78 - 441 76 75

Roman Kutin

Klausenberg 7c
D-86199 AUGSBURG
tel. (*49) 08 21 - 97 9 13

dr. Marko Dvořák

voditelj župnijske pisarne
Olgastraße 137
D-89073 ULM
tel. (*49) 07 31 - 27 2 76

Marjan Bečan

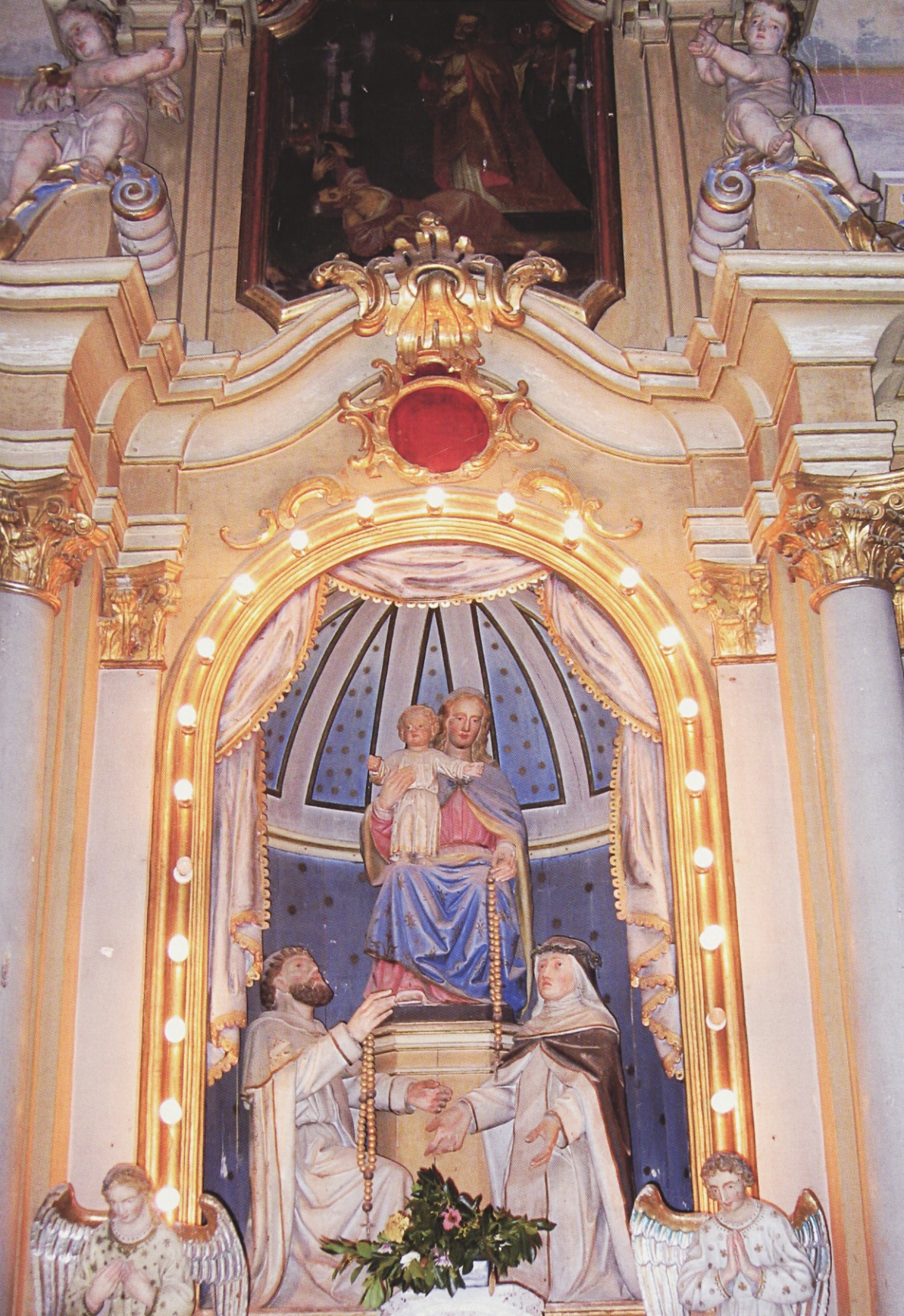
Slavko Kessler, past. sodelavec
tel. (*49) 089 - 22 19 41
Janez Pucelj, delegat
tel. (*49) 089 - 21 93 79 00
tel. (*49) 0173 - 9876 - 372
faks: (*49) 089 - 219379016
Liebigstr. 10
D-80538 MÜNCHEN

ŠVEDSKA**Zvone Podvinski**

Parkgatan 14
S-411 38 GÖTEBORG
tel. in faks (*46) 031 711 54 21

ŠVICA - LIECHTENSTEIN**mag. David Taljat**

Hallwylstrasse 60
CH-8004 ZÜRICH
SCHWEIZ
tel. (*41) 01 301 31 32
faks (*41) 01 303 07 88
GSM (*41) 079 777 39 48

ISSN 1408-9726

9 771408 972008